

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

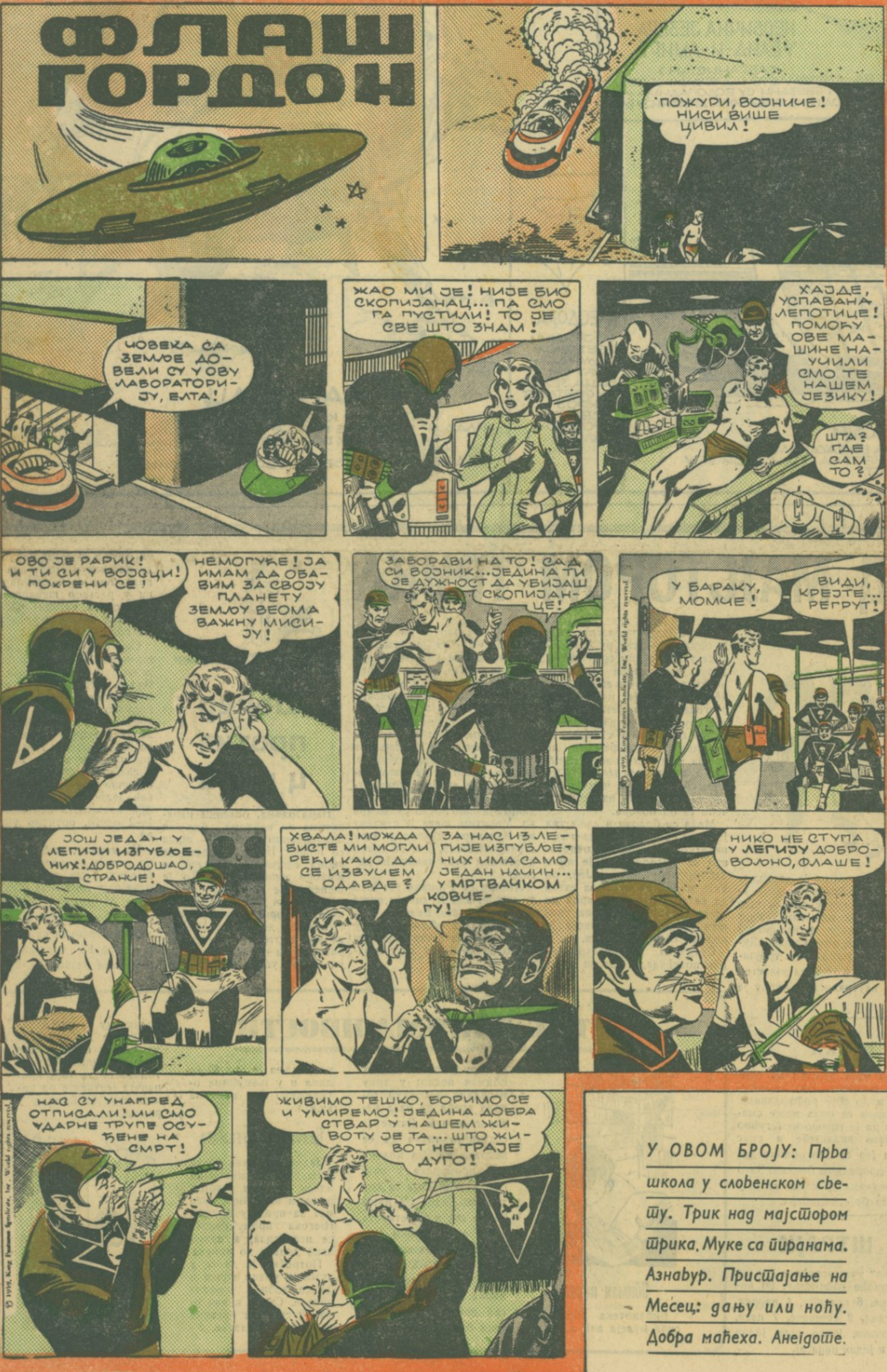
20
ДИНАРА
1952

Година XXIII — Број 566
Субота, 3. новембар 1962.

ИЗПАЗИ СУБОТОМ

ФЛАШ ГОРДОН

КРОЗ ВЕКОВЕ

ПРВА СИЈАЛИЦА

Прва сијалица која је икад засветлела била је у ствари обична, мало већа бочица од колоњске воде из које је био извучен ваздух. Уместо металног влакна у њој се налазило влакно уредено од бамбусових

нити које је претходно било угљенисано. Ову сијалицу начинио је швајцарски часовничар Хејнрих Гебел који се 1848. године иселио у Америку. Својом сијалицом Гебел је осветљавао излог своје мале радње да би привукао пролазнике и скренуо им пажњу на своје часовете.

КРВОЛОЧНИ ПЕВАЧИ

„Крволочним певачима“ називали су у средњем веку путујуће певаче и приповедаче који су своје језиве приче, од којих се слушаоцима дизала коса на глави, поткрепљивали одговарајућим илустрацијама. Кад би стигли у ново насеље они би, као какву рекламу, истicali на зидовима своје илустрације. Њихове приче допуњене сликама изазивале су код публике језу, баш као данас криминални филмови. Како у оно време није било листова и новина, „крволочни певачи“ били су добродошли гости јер су од њих људи сазнавали шта се догађа у „белом свету“.

Поред тога што су пре причавали разне језиве догађаје, они су обавештавали своју публику о свему што су уз пут чули, па су чак доносили женама вести о моди у великим градовима и на разним дворцима.

У ОВОМ БРОЈУ: Прва школа у словенском свешту. Трик над мајстором шрика. Муке са ирианама. Азнабур. Присвајање на Месецу: дању или ноћу. Добра маћеха. Анејдоше.

Ripley's - Веровати или не!

НЕОБИЧНА ЈЕЗЕРА У БАНД-И-АМИРУ

(АФГАНИСТАН)
17 ЈЕЗЕРА, СТЕПЕНАСТО ПОРЕЗАНИХ ЈЕД-
НО ИЗНАД ДРУГОГ, ПОВЕЗАНИ СУ ВОДОПАДИМА —
А ИПАК У СВАКОМ ОД ЊИХ ВОДА ИМА ДРУГАЧИЈУ БОЈУ!

МОРСКИ НОМАДИ

ПРИПАДНИЦИ ПЛЕМЕНА БАЈАОС С АБОРНЕА
КОЈИ ПРОВОДЕ ЧИТАВ ЖИВОТ НА ВОДИ ДОБИЈАЈУ
НА СУВОМ МОРСКУ БОЛЕСТ

ПАЛМЕ ИЗ ЛУНДЕ

(АФРИКА)
ИЗРАСТУ СВЕГА
30 САНТИМЕТРА
ЊИХОВ ПЛОД РАЗ-
ВИЈА СЕ
ИЗМЕЂУ КОРЕНА
И КРУНЕ

СРЕКАН ОТАЦ

ИМПЕРАТОР КАРЛО V (1500-1558)
ВЛАДАР НЕМАЦИКЕ И КРАЉ ШПАНИЈЕ УСКОЧИО ЈЕ У АРЕНУ
У ВАЛАДОЛИДУ, БОРИО СЕ С ЈАЗДЖЕНИМ БИКОМ
И УБИО ГА
КАД ЈЕ ЧУО ЗА РАЂЕЊЕ СВОГ ПРВОГ СИНА!

КЛЕОДОРА

ЈЕ ЈЕДИНИ
СВЕТЛЕКИ
ЛУЉКАР —
НОКУ ОН
БАЦА ЗЕЛЕ-
НУ СВЕЛОСТ
КРОЗ
СВОЈУ
ПРОВИДНУ
ЛУСКУ

ТРИК НАД МАЈСТОРОМ ТРИКА

Великог мајстора
трикова и обмана
обманула је при-
рода поставивши
му слепо црево на
леву страну

Хари Худини, мађионичар кога су сматрали највећим мајстором трика и обмана свих времена, можда би данас био жив да га мајка природе није на изврстан начин обманула. Једна од великих обмана коју је овај велики мајстор обмана створио код својих обожавалаца била је да је он у физичком погледу нека врста натчовека. У једној тачки

свог програма он је дозвољавао да га његови гледаоци ударе песницом у стомак што јаче могу, желећи тиме да им докаже своју натприродну снагу. Очекујући ударац, Худини би затегао своје трбушне мишиће и тако на изврстан начин неутралисао њихову јачину.

После једне представе коју је одржао у октобру 1926. године у канадском граду Винсдору, једна група студената посетила га је у његовој гардероби. Док је мађионичар разговарао са посетиоцима, један студент га је изненада ударио песницом у стомак.

Худини, неприпремљен да прими ударац готово је изгубио дах али је успео да то не покаже. Међутим, чим је остао сам сручио се на тепих грчећи се од болова.

Мада су болови и даље трајали, па се чак појавила и температура, Худини је отпутовао за Детроит где је имао заказану представу. Јер, он није желео да публика сазна да се због једног удarca не осећа добро и да тиме уништи велику илузију коју је код ње створио о себи.

Сутрадан температура се још повећала, а болови поста-

ли јачи. Морао је да позове лекара. Овај га је пажљиво прегледао али није могао да открије ништа. Лекар је знао да ударац песницом може да изазове тренутно страховит бол, али такви болови брзо престају. Узнемирен, сазвао је конзилијум. Остали лекари сложили су се да је стање великог мађионичара озбиљно, али нису могли да нађу узрок. Тек је анализа крви открила невероватну истину: Худинију је било прсно слепо црево. Међутим, њега је студент из Винсдора ударио у леву страну стомака, док се слепо црево код људи налази на десној.

Лекари су учинили све што су могли, али Худинију више није било спаса. Великог мајстора трика и обмана обманула је природа поставивши му слепо црево — на леву страну.

Шећер против црва

Нематодама, опасним паразитима на воћкама, биљу и плодноном грмљу — лоше се пише. Наиме, нађено је веома ефикасно средство за њихово уништавање. То је шећер. Не наносећи штету глатстама и осталим црвима који су корисни по земљиште, шећер делује на нематоду као смртоносни отров. За разлику од отровних материја, шећер убија нематоду на

тај начин што им одузме воду из тела и претвара их у прах. Ако се нематода потопи у раствор шећера, после двадесет и четири часа она се више не може видети чак ни под микроскопом.

Ову нову особину шећера случајно је открио амерички стручњак за патологију биља Федер. Он је „убризгао“ у тле тршчани шећер да би проучио његову хранљиву вредност на нематоду. После 24 часа већина нематода била је уништена. Даљи опити показали су да се нематоду у слабијим растворима шећера одлично развијају, али да их већ једнопроцентни раствор, при влажности земљишта од 1—2 одсто, потпуно уништава.

На жалост, шећер негативно делује на развитак неких биљака. Тако, на пример, омета раст лимунова и сличног воћа. Међутим, шећер се после уништења нематоде може лако одстранити из земљишта и биљке ће наставити свој нормалан развој.

Млеко »воли мрак«

Стерилизовано млеко у стакленим боцама може да се очува дуго времена. Али испитивања вршена у једној америчкој лабораторији за проучавање хране, показала су да сунчева светлост неповољно делује на млеко: одмах ишчезавају два витамина — рибофлавин и витамин А. Тиме се мења и укус млека. Ако

је два часа држано на сунчевој светлости оно ће изгубити и до 80% рибофлавина. С правом се онда може сматрати да је готово немогуће сачувати квалитете и укус млека јер се оно обично држи у провидним боцама. Зато се предлаже да млеко стоји у боцама боје филибара.

»ГЕНЕРАЛНИ« ШТРАЈК

Грејс Бренч из енглеског града Викфорда, изјавила је да ће прибећи „штрајку седења на улици“ ако сопственик зграде остане при свом захтеву да се она мора иселити из стана. У „штрајку

седења“ учествоваће и све ње не домаће животиње: 60 кокошака, 6 прасића, 4 пловке, 5 гусака, 2 корњаче, 7 паса, 10 мачака, једно теле, једна овца и један папагај.

СИТНЕ ЗАНИМАЉИВОСТИ

Обиман посао

Библиотека британског музеја већ одавно

се припрема за један обиман посао: у току наредних неколико година треба да изда каталог књига. Данас је ситуација таква да се заправо не зна колико има примерака у овој библиотеци која се сматра као једна од највећих у свету. Претпоставља се да у њој има око 5 милиона књига, а да ће их 1963. године бити већ преко 6 милиона. Каталог, који сад постоји у библиотеци британског музеја

направљен је пре 60 година и у њему има обележено 3 милиона књига.

Ципеле из аутомата

Један послован човек у Њујорку дошао је на идеју да пред својом радњом инсталира аутомат за продају ципела. Његова промућурност се исплатила, а купци лако долазе до ципела. Потребно је да се у аутомат убаци новац и да се добију жељене ципеле. Сваки купац има 60 секунди времена да испроба ципеле. У-

колико му се свиђа, довољно је да притисне механизам и да ципеле понесе. Ципеле из аутомата су за 10% јефтиније од ципела које се продају у радњи.

ПАПАГАЈИ МЕСОЖДЕРИ

Папагаји кеа са зеленкастим перјем, прошараним црвеним тачкицама по леђима имају кљун доста продужен. Као своје место становања су изабрали оголене зоне високих планина Новог Зеланда. Можда због недостатка хране или случајно тек ови вегетаријанци су почели да се хране лешевима оваца. Неки од њих су постали месождери и почели да се опуштају на леђа оваца кидлајући им ко маде коже. Од нанетих рана несрећне животиње су умирале. За ово су се заинтересовале власти на Новом Зеланду и почеле да гоне папагаје. За сваког убијеног кеу дају награду.

Прича се

И у старом веку било је великих провера новца. Та ко се прича да је неки Харпа лос, благајник Александра Великог, 325. године пре наше ере побегао у Атину провев ривши за оно време огромну суму од 5.000 талената, што у данашњем новцу износи не

колико стотина милиона динара. Због овог блага био је касније поведен процес у који је био уплетен и чувени беседник Демостен. Њега су оптуживали због подмитљивости и провере али његова кривица није могла да се утврди.

КОЊ СА ЗЛАТНИМ ЗУБИМА

На коњским тркама у Даблину главна атракција је био коњ „Пионир“ који има златне зубе. После пада на тркама у Женеви кад је сломио своје праве зубе овај ирски коњ је добио четири златна да би могао да једе.

Мали узрок — велика штета

Једна оса изазвала је саобраћајну несрећу у којој је 20 особа рањено. Аутобус пун путника кретао се ка Марсељу кад се једна оса почела да врти око шоферове главе.

Да би је отерао он је испустио водан и тако изгубио контролу над возилом које је најпре налетело на двоја кола а затим на један платан.

НА ТРАГУ МЕДЕЈЕ

Трагајући за остацима потонулог града Себастиополиса, совјетски гђурци наишли су на трагове Медеје, страшне децоубице из грчке митологије. Тачније речено, они су открили остатке њеног родног града Диоскурије за којим археолози већ столетима трагају. Стара грчка колонија била је ишчезла без трага.

Потонули град лежи на морском дну у заливу Сухуми, најлепшем пределу у области Кавказа. За Сухуми је Антон Чехов једном рекао да му је природа толико чаробна да би он, кад би могао ту да проведе само један месец, написао бар педесет најдивнијих прича. Гђурцима није стало до прича, они желе да стари град

Диоскурију „отму“ од митологије.

Мит о Диоскурији, коју често називају црноморском Атлантидом, заснива се на историјским чињеницама. Диоскурија је у четвртм веку пре наше ере била најважнији град грчких колонија у области Кавказа. Према митологији, Диоскурија је имала и град близнакињу чији потопљени остаци треба да се налазе негде даље према пучини.

Совјетски гђурци наишли су најпре на остатке крчага за које археолози тврде да потичу из четвртог века пре наше ере. Истраживање на овом делу морског дна веома је тешко због муља чији је слој дебео два метра. На слаге муља морале су се

одстрањивати помоћу млазева кондензованог ваздуха, што је трајало данима. Тада су се рониоци нашли пред зидом једне куле. Морали су да га пробију. Њихов труд био је награђен: нашли су добро очуван под покривен керамичким плочицама и две амфоре из последњег века пре наше ере. А познато је да се у том веку догодио земљотрес који је уништио Медејин родни град.

На месту старог града Диоскурије досад су нађени само судови од керамике, под, кула и остаци неколико зграда. Да би се цео град испитао потребно је много времена и нарочита опрема која се већ израђује. У међувремену трага се за градом-близнацем који би требало да се налази даље на пучини. Гђурци су открили у мору неке стубове, али археолози још не могу са сигурношћу да кажу коме граду припадају.

МУЖЕ СА ПИРАНАМА

ПРЕЛАЗАК НА ЦЕЛЗИЈА

Од 15. октобра ове године Британска острва „приближила“ су се мало више континенту. Тог дана први пут у историји енглески радио је дао податке о температури најпре у Целзијевим, а затим тек у Фаренхајтовим степенима. Касније ће рачунање по Фаренхајту бити потпуно изостављено.

Још се не зна да ли ће и велики листови поћи за примером радија. Енглески листови, наиме, различито дају податке о температури. Читаоци либералног „Гардијана“ добијају извештај само по Целзијевој скали, конзервативни „Дејли телеграф“ за је најпре по Фаренхајтовој а затим Целзијевој скали, док се независни „Тајмс“ држи само Фаренхајта.

Не прође дан а да у земљама Јужне Америке понеко не постане жртва пирана. Штампала редовно објављује овакве догађаје и упозорава становништво на опрезност.

Пре неколико недеља у притоци Амазоне, бразилској реци Рио Пирусу, бродови Макудин је потонуо пошто се сударио са великим подупотопљеним стаблом. Чланове посаде и путнике који су поскакали у воду и запливали највећом брзином делило је од обале свега неколико десетина метара. Али, на њих су се одмах устремила јата крвожедних пирана и за трен ока претворила њихова тела у крваву кашу. Ниједан од бродоломника није се спасао.

За време свог боравка у Бразилу неколико европских туриста отишли су да се освеже

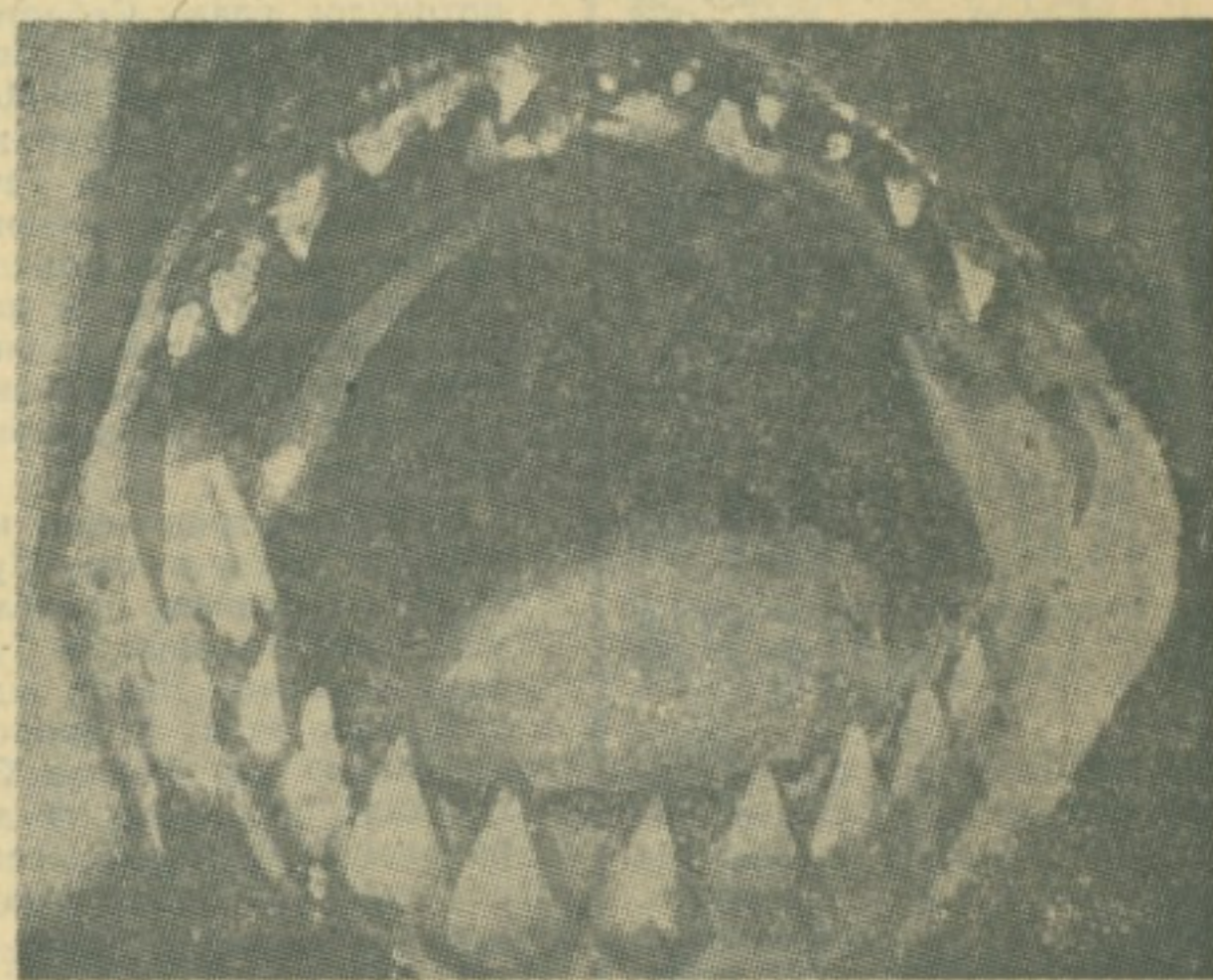
у чистој води неке друге притоке Амазоне. Неупозорени на опасност они су се безбрижно брчкали у плиткој води крај песковите обале. Међутим, изненада су се као муње сручиле на њих пиране и претвориле тихи плићак у ускомешиани, крвави ковитлаи. Три купача су платила главом своју неопрезност.

Свуда на обалама река у којима живе пиране могу се видети богаљи без шаке, стопала, три прста, половине вилице. Мушкарци и жене, деца и стари изгледају као унакажени лепром. У ствари, сви су они били жртве пирана.

Власти јужноамеричких земаља улажу велике напоре да истребе ову крвожедну звер али до сада још није нађено ниједно ефикасно средство против ње. Највећи непријатељи пирана су алигатори и кај-

мани и само ако би се они поново запатили у јужноамеричким рекама могла би се успоставити поремећена равнотежа. Међутим, пошто је кожа ових крокодила скупоцена, њихово размножавање у рекама

Пирана на индијском значи бријач. Риба која носи то име и која настањује јужноамеричке реке велика је до тридесет см али се сматра најсуровијом, најкрвоједнијом и најопаснијом животињом

ЧЕЉУСТ ПИРАНЕ

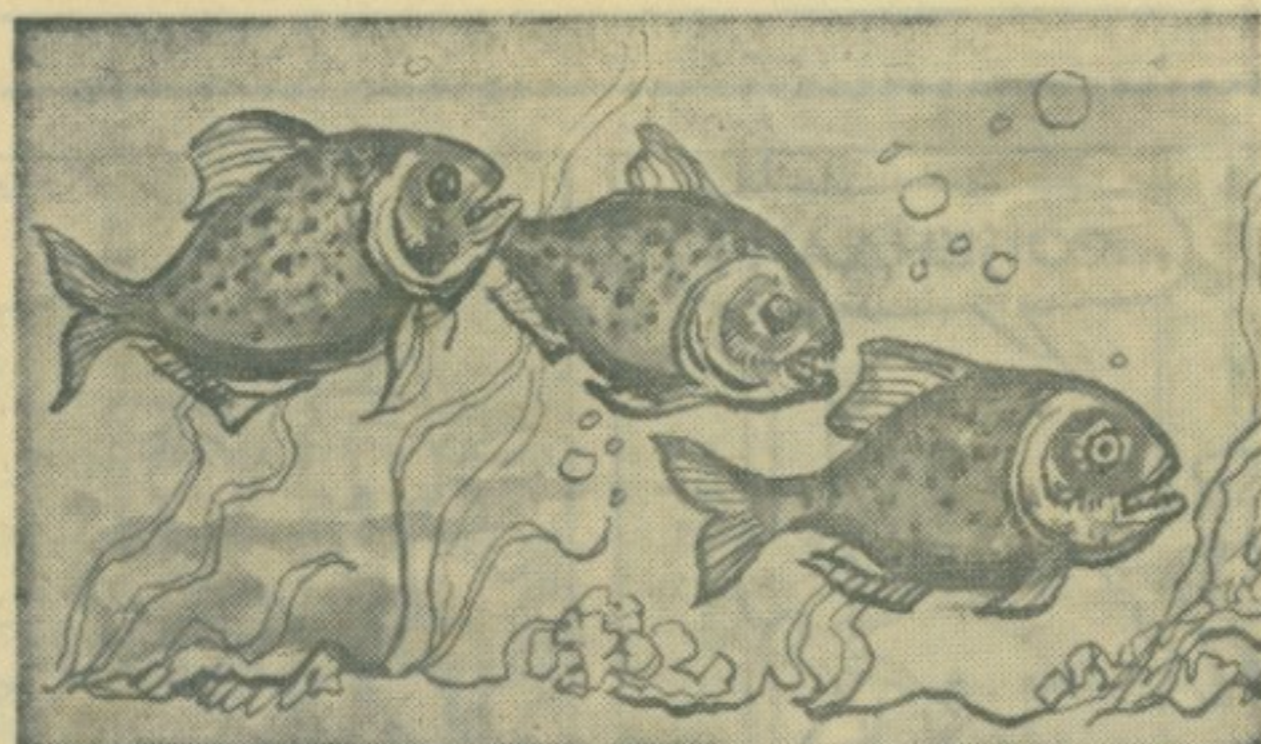
реку која је врела од пирана леш угнутог говеда. Од тренутка када је додирнуо површину воде па до оног када је остао го костур без трунке меса и коже прошло је само 15 минута. Посматрачи са обале чули су само метално шклоцање вилица пирана.

То није никакво чудо јер пирана има најоштрије зубе од свих животиња у природи. Она је толико прождрљива да ако јој се баца удица са добрим комадом меса одмах прогута и њу. Међутим, пецач мора одмах да је извуче из воде јер ће за секунд већ прегрести најлонски или обичан конац удице. Један пецач је да би доскочио, удицу везао на танку челичну жицу, али је пирана и њу прегрзила.

Стручњаци од свега највише занима како пиране толико брзо примете свако тело које падне у воду и одмах се устреме на њега. Њихово чуло

мириса није нарочито развијено а чуло вида им је кратког домета. Али изгледа да пиране располажу изванредним чулом за откривање вибрација које ствара свако тело кад падне у воду или се креће у њој. Разни шумови или крици угрожене животиње или човека преносе се осцилацијом воде знатно брже него кроз ваздух, без обзира на кретање воленог тока. Пиране откриву те вибрације помоћу две тачке са сваке стране њихових бокова, које представљају завршетак изванредно осетљивих периферних нервних алакана. Оне на тај начин „чују“ ударце стопала рибара у чуну, дрхтај рибе која је угрзила удицу или рибе која је постала плен неке грабљивице.

Занимљиво је да крвоједна пирана долази у ред најкускинијих риба за јело. Пржена у дрвеном ђумуру она представља праву послатицу.

би се тешко спровело јер несавесни ловци би таманили нарочито младе животиње.

Оно што је зоологе увек највише збуњивало то је брзина којом пиране реагују чим нешто падне у воду и још већом брзином прождиру плен. У Бразилу је ради пробе бачен у

ГОСПОДИН
ТАЈМЕР
МОЖЕ
ТАДА

Знате ли шта је здравље?

Здравље не постоји дефиниција иако се о њему више говори него ма о којој теми и мада је сваком човеку драгоценије од ма какве славе и богатства. Здрављу не постоји јединствено схватање чак ни међу лекарима који су најпознатији да о њему воде рачуна.

Најпростија дефиниција о здрављу је она када се каже да је здрав онај човек који се добро осећа. Али ово „добро осећање“ је сасвим релативно јер човек може да буде здрав у медицинском смислу а да се лоше осећа, или напротив да буде болестан а да се добро осећа. Према томе здравље је сасвим релативан појам јер сваки човек под овим изразом подразумева нешто друго. Неко сматра да је здрав ако може добро да се наједе, други ако може да попуши 40 цигарета а спортиста ако је способан да трчи два сата.

Лекари, филозофи, социолози и други труде се да даду тачну дефиницију о здрављу. Најкраћа је ова: „Здравље је оно што је нормално“. Међутим, шта је нормално? Оно што је најближе обичном, најчешћем. Значи, здравље би било оно што има највећи број људи. Према томе сматрао би се болесним онај ко има зелене очи, или риђу косу, или дужа стопала јер све то одступа од нормалног. Један француски хирург је рекао да је здравље пролазно стање које не предказује нешто добро. Тачнија и више научна дефиниција је она која каже да је здрав онај организам који може да развије све своје могућности.

До сада је најбољу дефиницију здравља дала Светска организација: „Здравље је стање потпуног физичког, душевног и социјалног благостања које се не састоји само у одсуству болести или мане“.

Представа о здрављу је индивидуална јер је и сваки човек друкчији, управо друге је

конституције коју је наследно и стекао у току живота, а од ње зависи његова способност и отпорност према штетним утицајима. У старости је често знак болести оно што се у детињству и младости чини здравим.

У медицини се сматра да здравље није сваком дато безусловно. Оно је у нама, не стиче се споља али се одлате увек поремети. Човек може да буде здрав иако му поједи ни органи нису нормални (глув, слеп, без ноге или руке). Међутим организам не може остати здрав ако неки орган оболи.

Говори се да је чудно што, иако се медицина усавршава, има све више болесника. То је узрок што се просечан човеков живот продужава, све је више старца а они су чешће болесни. Савремени човек је све више изложен опасностима од обољења. Тачне су речи Леонарда да Винчија: „Половину живота човек проведе губећи здравље док другу половину покушава да га врати“. Многи чиниоци као да се такмиче како ће више да нашkode здрављу: бука, моторизација, алкохол, дуван, исхрана и друго. Ипак и поред тога човек се није дегенерисао.

ЛУДИ РЕКОРДИ

АНЕГДОТЕ

И узимање лекова може да послужи за постављање рекорда. За шест и по година једна Енглескиња прогутала преко седамдесет хиљада таблета

Кери Нол и Ален Френк, два шеснаестогодишња дечака из малог америчког града Лејквуда, поставили су нов рекорд: једну обичну коцкицу леда узету из фрижидера 1.704 пута добили су један другоме пре но што се растопила. Двојица младића из Албуркверка, у америчкој савезној држави Нови Мексико, успели су да баце коцкицу „свега“ 743 пута.

Четири студента из Глазгова хтели су 1960. да оборе светски рекорд у брину који су држали студенти из Кембриџа са 73 часа и 45 минута „нонстоп играња“. Глазговски студенти сели су у један излог у главној улици свог града, али већ пет минута после обарања кембриџког рекорда полиција их је приморала да прекину игру јер су знали посматрачи, окупљени испред излога, потпуно блокирали улицу.

У немачкој покрајини Баварској сваке године одржава се такмичење у прождирању цигерџаче. Последњи рекорд износио је: 15 кобасица-цигерџача за један и по минут.

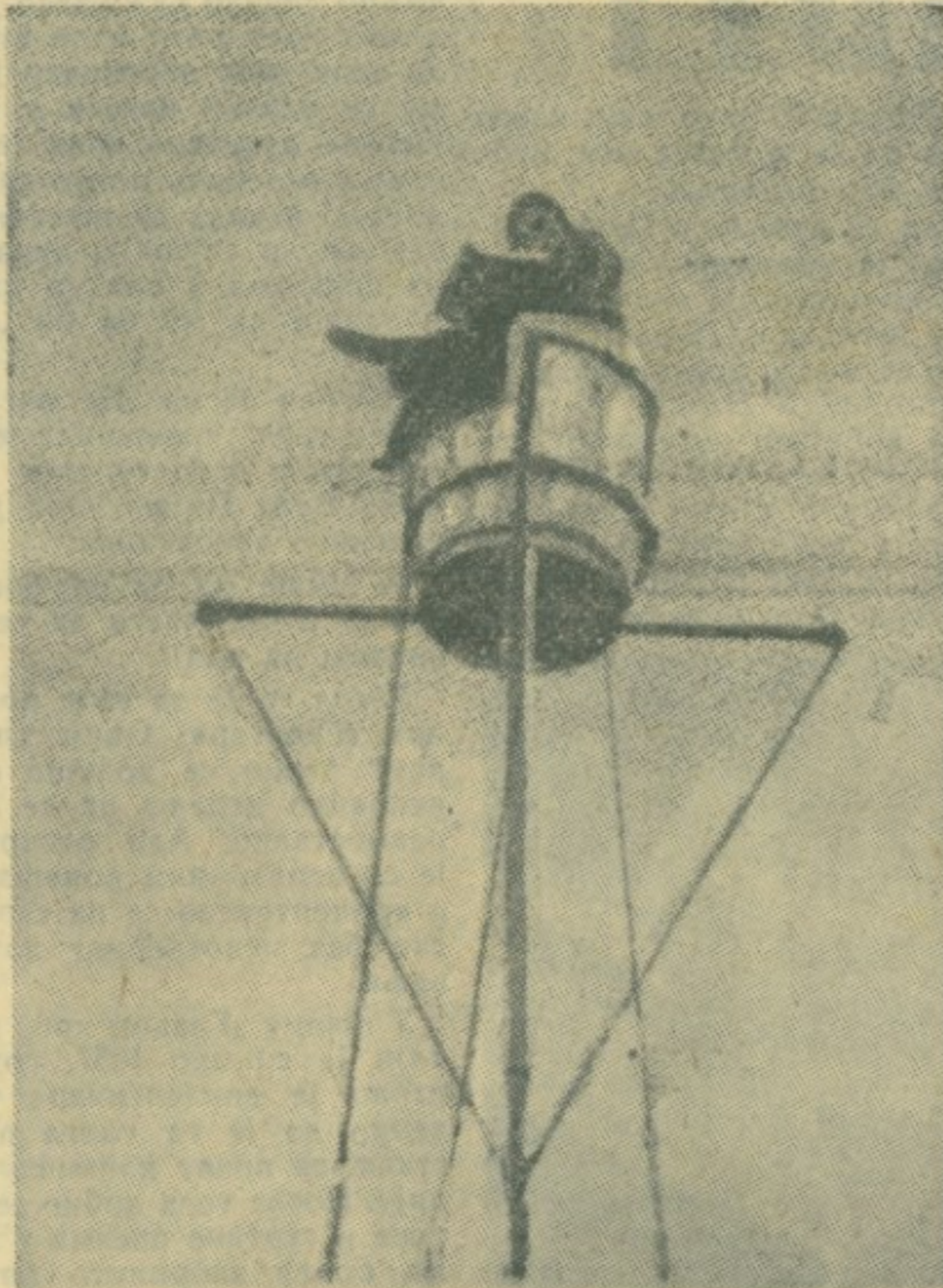
Рекорд у маратонском говору држи још од 1954. године Кевин Шихен. Он је тада у једној сали у Олдхему, у енглеској грофовији Ланкширу, говорио без паузе 124 часа.

Двадесетогодишњи Енглец Роналд Хиченс држи рекорд у игрању окретних игара. Он је играо непрекидно 18 часова и 40 минута. За то време променио је неколико десетина партнерки.

Недавно је Вик Ривс из Ројсала у Енглеској постигао светски рекорд у седењу у бурету које се налази причвршћено на врху једне високе катарке. За пет часова премашио је овакав амерички ре-

корд који је износио 30 дана и ноћи.

У чему све људи не покушавају да поставе рекорде: чајња сви ти рекорди потпуно су бескорисни и бесмислени.

корд који је износио 30 дана и ноћи.

У чему све људи не покушавају да поставе рекорде: чајња сви ти рекорди потпуно су бескорисни и бесмислени.

А где је Бетовен?

Познати пијаниста Артур Шнабел увежбавао је са оркестром један Бетовенов концерт за клавир и оркестар. Шнабел се није слагао са диригентовом интерпретацијом музике и увек кад би му се учинило да диригент не види, он би водио оркестар са своје столице за клавиром. Најзад га је диригент „ухватио“ и показујући руком на самог себе, заурлао је:

— Господине Шнабел, диригент је овде!

Шнабел му мирно одговори:

— Да, знам. А где је Бетовен?

Професионална радозналост

Лорато Тафт, велики чикашки вајар, често је причавао овај свој доживљај:

Једног кишног и ветровитог дана кад је изишао из уметничке академије, угледао је на супротној страни улице две калуђерице. Ветар је носио њихове широке скуте и обавијао их око њихових тела и Тафт је, као вајар, био очаран том појавом. Како је баш у то време радио на скулптури једне митолошке фигуре чију одећу ветар носи, овај призор био му је више него добродошао. И Тафт је кренуо упоредо с њима, желећи да запамти свако таласање њихове одеће.

Наједном, приметио је да један човек директно прати калуђерице. Наљућен таквом безобзирношћу, журнуо је преко улице, зграбио га за раме, окренуо га према себи и викнуо:

— Како се усуђујете?

На своје неописиво чуђење Тафт се нашао лицем у лице са својим колегом — вајаром Данијелом Честером Френком

Упао у замку

Сер Роберт Ватсон-Ват, чији су радови допринели усавршавању радара, једном приликом је био заустављен у Канади због претерано брзе вожње. Ухватио га је радар друмске полиције. Због овога он је написао: Жалите једног Роберта јер му се његов радар осветио — ухватио га је у своју замку.

WALT DISNEY

СРЕБАН ПУТ

МАЛО СМЕХА

— ЈА ВЕЋ ИМАМ ПРОГРАМ СВИХ ДЕЧЈИХ ВОЛЕСТИ КОЈЕ ТРЕБА ДА ТРАЈУ ДО ИДУЋЕГ ВЕЛИКОГ РАСПУСТА.

БЕЗ РЕЧИ

ШАРЛ АЗНАВУР

се батргао" како сам каже, тако да је и успех код публике био осредњи.

Кад се вратио у Париз објавио је неколико својих првих композиција али их нико није откупио. Нова турнеја није се много разликовала од претходне. У Паризу су он и Рош добијали ангажмане само у другим и трећеразредним локалитетима. У таквој једној кафани у предграђу десило се та га је Едит Пијф чула како пева. Одлучила је да мла-

ли су толико да је Шарл од једном почео да се понаша као „звезда“. Почео је да носи светлоплаве ципеле и прелуде од леопардовог крзна; колеге који му се нису довољно дивили кажњавали су га леценим презиром; када су били лепа дани наређивао је да му се клавир изнесе у парк његове луксузне vile јер је само у зеленилу могао да ком понује; а када су шетачи застајали да слушају, пуцао је из пиштоља у ваздух да их поплаши да му не би „сметали“.

Његова песма „Не могу да нађем себе“ превршила је свелудости и зато се опет умешала Едит Пијф. Она је енергично заповедила:

— Имаш да се вратиш на земљу и пре свега да се навикнеш на рад!

Узела га је за свог приватног секретара. Овим „позивом“ бавио се додуше само неколико недеља па се опет осамосталио. Али раскрстио је са неразумним понашањем и концентрисао се на свој посао без непотребног измотавања.

У филму „Главом кроз зид“ који је снимео 1957. године играо је епилептика тако верно да је та улога представљала праву клиничку студију. После тога добио је стотине и стотине писама у којима су га забринуто питали да стварно није болестан. Ово његово глумачко достигнуће критика је оценила још боље него реалистичку игру Френка Синатре као наркомана у филму „Човек са златном руком“.

Тек прошле године стао је опет пред филмску камеру да је један за другим сниме она три филма која су га начинила славним и омиљеним у ван граница његове отаџбине. То су: „Са оне стране Рајне“, „Пуцајте на пијанисту“ и „Такси за Тобрук“.

Нарочито после филма младог режисера Франсоа Туфана „Пуцајте на пијанисту“ у коме Азнавур са потресном једноставношћу игра музичара кога у животу стално прати несрећа, постао је „мали Јерменин“ појам за биоскопску публику читавог света.

Пошто радо вози брза кола назвали су га у шали „авентињски возач“. Његова ситна појава готово ишчезава из волана тако да изгледа као да колима управља нека невидљива рука. То је наравно мало претерано иако Азнавур са својом висином од 1,62 метра мора готово сваког човека да гледа „у вис“.

Док још није био тако славан често је био несрећан што је тако малог раста. Патнио је због пецкања и ругања. Носио је ципеле са необично дебелим њонovima а на потпетице је стављао још дебље гуме. Међутим, сада се с тим помирио. Својим уметничким достигнућима стао је у ред „великих“ — а то вреди више од сантиметара.

Борис ЗАХОДЕР:

Добра маћеха

Пловени Волгом чуо сам како једна бака прича својој унуци причу. Да не би била заборављена, записао сам је.

Цару је умрла млада жена и оставила му девојчицу добру, паметну и послушну. Али, кад је навршила седам година, она наједном постаде јако замишљена и тужна. Отац се због тога забринуо и упита је:

— Драго моје дете, зашто си постала тако озбиљна, шта те мучи?

— Како да не будем кад сам сироче. Зашто се не ожениш да имам мајку као и друга деца?

— Е, дете моје, — рече отац — о томе сам и ја разми-

Били су послати гласници на све стране да објаве цареву жељу.

Одређеног дана сакупи се много девојака. Било их је разних: и лепих и ружних. У први ред су се сврстале бојарске девојке, у други дворјанке а у трећи девојке из народа.

Девојчица, пре но што пође ка девојкама увеза палац. Прилазећи свакој постављала је исто питање:

— Да ли си сама шила и везла своје хаљине?

— Сама, сама, драга девојчице, — одговарале су једна за другом.

Тако је девојчица обишла први, затим други ред и кад је стигла до краја трећег на-

шао али, као што нас само једно сунце греје, тако на свету постоји само једна мајка. Не желим да ти доведем злу маћеху.

— Оче, доведи ти мени добру која ће ме волети — навлаивала је девојчица.

— Тешко је то наћи — прав дао се отац.

— Хоћеш ли оче да ти ја нађем жену?

И они се договорише да позову све девојке у царству.

је Машенку, младу сељанку. Прилазећи јој девојчица запита:

— Јеси ли хаљину сама везла и шила?

Уместо одговора Машенка запитала:

— А да ли те јако боли прст. Јеси ли се убодла или посекала, сирото моје дете?

Девојчица ухвати Машенку за руку и поведе је оцу, говори му:

— Оче, ово ће бити твоја жена, а моја добра мајка.

Пет шансонјера у Француској убрајају се у великане: Ив Монтан, Шарл Трене, Жорж Брасан, Жилбер Беко и Шарл Азнавур који је још и познати филмски глумац.

У сред собе стоји клавир са подигнутим поклопцем. Кажу да је некад у његово „лудо време“ имао седам клавирани али је то срећно пребродило. Шарл Азнавур је недавно проглашен за најбољег глумца године. А у анкети коју су истовремено међу публиком спровели часописи „Си немонд“ и „Фигаро“ заузео је друго место иза глумца Жан Пол Белмонда.

— Снимати добре филмове велика је радост — каже он. Али у његовом гласу као да звучи још нека нисао која би гласила: „... само са филмом нисам тесно везан“.

После мале паузе приметно је:

— Филмска слава је често нестална. Мене то ипак не узнемирава. Ако публика једног дана више не буде желе да ме види можда ће хтећи да ме чује а у најгорем случају остаје ми компоновање.

До недавно је наступао у „Алхамбри“ и са својим шансонама и скечевима изазивао буру одушевљења а последњих месеци је и компоновао за филм. Музику за филм „Љубав је мој позив“ написао је са одушевљењем а чувену песму пева његова сестра Анда Азнавур.

Но, то не значи да он неће ускоро опет наступити и као глумац. На његовом програ-

му је прво „Хорације 61“ у режији Андре Версинија са Лисил Сен Симон и Лином Вентуром као партнерима. У другом филму играће са својим пријатељем Еди Константином.

Син Јерменског избеглице, под правим именом Азнавур, рођен је 22. маја 1924. Своју каријеру је почео као чудодетета коме су се дивили у позоришту. У једном комаду о француском краљу Анрију IV играо је он краља кад је био дете. Одраслог регента играо је Пјер Френе.

— Сваке вечери сам иза кулиса гледао Френеа и тако научио више него ма у којој школи — каже он.

Као 18-огодишњи младић који је већ добио темељно музичко образовање пошао је 1942. године на турнеју по Француској заједно са пијанистом Пјером Рошом. Осетио се још несигурним, „још

дог човека уврсти у круг својих штићеника.

— У теби има нешто што вреди више од лепоте и љубавности, — рекла му је она — ти остављаш утисак честитости која осваја.

После рата Пијф је саветовала још непознатом Азнавур да проба срећу у Канади. Прешао је Атлантик опет са Пјером Рошом. У Њујорку су остали без новца. На путу за Канаду прихватили су се било каквог посла да би бар нешто зарадили. Путували су делом пешке, делом аутостомом.

Иако је почетак био тежак савет Пијфове показао се као добар. У Канади је почео Азнавуров успон као певача. Остао је две године и постигао велике успехе на којима је певао претежно композиције Тренеа и Пијфове али великим делом и своје. Његова сигурност и самопоуздање су расли. Зарада одушевљење публике нарас-

Дан на Месецу траје две наше седмице и за то време на његовој површини влада температура од 112 Целзијусових степени што представља опасност за горива

ПРИСТАЈАЊЕ НА МЕСЕЦ: ДАЊУ ИЛИ НОЋУ

При индиректној светлости Земље, која, посматрана с Месеца, изгледа дванаест пута светлија но што нама изгледа Месец, треба — према плановима Националне администрације за космонаутику — да се спуште на Месец први амерички астронаути. Спуштање на Месец ноћу, и поред свих тешкоћа које ће донети са собом, повољније је од дневног „примесечења“ због готово нерешљивог проблема високих температура. Наиме, познато је да дању температура на површини Месеца износи 112 Целзијусових степени.

Модел космичког брода „Аполо“, којим амерички астронаути треба да крену на први лет на Месец, већ су израђени и у многим америчким научним лабораторијама врше се „симулативни опити“ њиховог примесечења за време месечева ноћи која траје две недеље.

Спуштање на Месец у време када се он налази у фази пуног Месеца — то јест кад је осветљен директном Сунче-

вом светлошћу, донело би огромне тешкоће. Пред њих би се, наиме, поставио проблем како да заштите од огромне врућине супер-хладно погонско гориво потребно за повратак, као и компликоване електронске уређаје и батерије за снабдевање електричном енергијом.

Ноћно примесечење извршило би се при температури од око минус 150 Целзијусових степени и самим тим отпао би проблем топлотне изолације горива. Међутим, ни такво спуштање није без тешкоћа и опасности.

Према досад објављеним информацијама, лет до Месе-

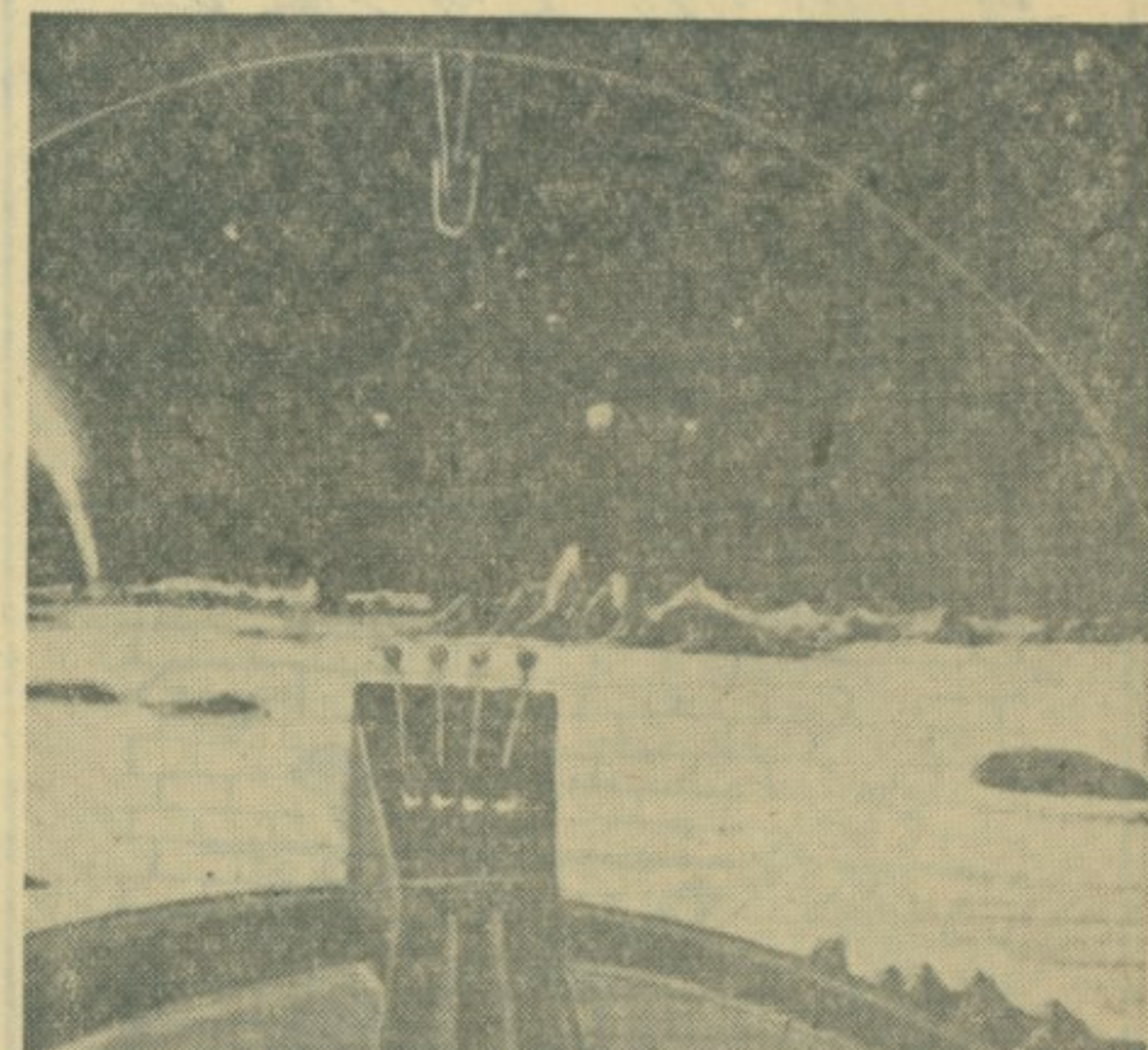
ца и спуштање на њега треба да овако изгледа: два астронаута напустиће у „космичком чамцу“ матични брод, који ће с трећим пилотом наставити да кружи око Месеца. Космички чамец кретаће се елипсоидом путањом спуштања. Кад стигне на 300 метара изнад Месечева површине, наставиће спуштање цикличким курсом све док не доспе на висину од 30 метара, а онда ће лагано, лебдећи, да се спусти.

У кратерској Месечевој пустињи, која је за време ноћи осветљена само индиректном светлошћу одбијеном од Земље, космонаути ће се наћи

пред тешким навигационим проблемима. Јер, чак и на Месечевим „морима“, то јест равницама, очекују их неравнине од 10 сантиметара до 2,5 метра, које се са Земље не виде. Поред тога испуни гасови из ракетних мотора узвиљаће облаке прашине који ће се, пошто на Месецу нема атмосфере, дуго задржати у вакууму, и тако још више погоршати и онако лошу видљивост.

Ако „примесечење“ успе — наравно уз помоћ јаким рефлектора којима ће космички чамец бити опремљен — пред космонаутима ће стајати и после искрцавања из чамца нови проблеми. Како Месечева привлачна снага износи само шест део Земљине тежине, астронаути неће правити нормалне кораке од 80 сантиметара, већ праве скокове од 4,5 метра. И пошто ће астронаути тек морати да учедатрче и скачу у почетку ће се неминуовно спотикати и падати као једногодишња деца кад почињу да иду.

У томе лежи велика опасност ноћног слетања на Ме-

ПЕЈЗАЖ КОЈИ ЋЕ СЕ УКАЗАТИ ПРЕД ОЧИМА АСТРОНАУТА НЕПО СРЕДНО ПРЕД ЊИХОВО СПУШТАЊЕ НА МЕСЕЦ

сец и ноћних истраживачких маршева првих космонаута. Пад на оштре стене може да буде раван катастрофи ако се заштитно одело поцепала. Ипак, сви ти проблеми ноћног

примесечења изгледа да се могу лакше решити од проблема штетног утицаја високих температура на гориво и апарате за време дана који на Месецу, као и ноћ, траје две наше седмице.

ПЛАЋАЈУ ДА БИ БИЛИ ВАТРОГАСЦИ

У главном граду Перуа, Лими, становао сам у близини једне ватрогасне постоје — пише један европски новинар. — Пало ми

кола у покрету поједини ватрогасци, а како се други одвозе за њима у приватном путничком аутомобилу.

Да би у Перуу неко постао ватрогасцац — добровољни, наравно — мора да је завршио гимназију или неку њој равну школу, да има препоруку од два члана ватрогасне организације, да је здрав и старији од 20 година. Ватрогасне униформе својина су друштва и дају се члановима на коришћење. Иначе, за свој рад они не само да не добијају новчану награду, већ морају да плаћају да би постали и остали ватрогасци. Наиме, уписнина за сваког новог члана износи 50 солеса (око 14.000 динара), а месечна чланарина 5 солеса.

У свакој ватрогасној постоји постаја по један плаћени стражар чија је дужност да одржава опрему у приправности. Постаја је везана краткоталасном радио-везом са ватрогасном централом којој се јавља за сваки пожар у граду. Стражар тада укључи сирену и сам, не чекајући ватрогасце, полази колима на место пожара. Чланови друштва, кад зачују сирену, дограбе своје униформе и скачу на ватрогасна кола — ако успеју да их стигну. Међутим, у већини случајева до места пожара одлазе приватним аутомобилима, таксијем или — просто трчећи.

је у очи да се у постаји увек налазио један човек, и да су у њу, као гости или посетиоци, често свраћали разни људи. Једном сам зачуо сирене и видео како на ватрогасним колима одлази онај један човек, како уз пут скачу на

У читавом Перуу и у већем делу Чилеа постоје само добровољни ватрогасци. Ватрогасна организација у Лими има 1.000 чланова распоређених у 14 група. У оближњем лучком граду Калаоу има око 500 ватрогасаца.

ТЕЛЕГРАФ ТЕРМИТА

Термити имају нарочити систем за преносење „обавештења на већа растојања“. Заправо, они могу издалека да пошаљу и приме сигнал о опасности. Тајну овог „телеграфа“ испитивао је енглески зоолог Филип Хоуз. Он је утврдио да „стражар“ термита јавља житељима свог мравињака о приближавању непријатеља на тај начин што по зиду ходника главом „откуцава“ сигнал узбуне. Научник је две године посматрао термите, фотографисао их у тре-

нуцима опасности и на магнетофонску траку записивао звук сигнала који стражар шаље. Да би проверио своје закључке

извео је овакав опит: зидове ходника у мравињаку обложио је неопреном, материјалом који угушује звук. Угледавши непријатеље, стражар је дао сиг-

нал за узбуну али неопре- није пропустио звук и непријатељ је затекао термите неспремне.

У систему за варење код термита налази се нарочита врста бактерија које целулозу претварају у белачевине, масти и друге саставне делове живог организма. Због тога термити могу да живе у дрвету хранећи се целулозом. Научници проучавају ове бактерије у нади да ће их моћи искористити за претварање струготине од дрвета у продукте исхране.

HVRP. CZARA. MOSKOVSKOHA. POBOXIOL MILOSTI VELIKI GOSPODAR. CZAR. SVETI KNEZ PETAR. ALEXEVICH. SVE. VELIKE. IMALE. I BIELE. ROSSIE. SAMODVRKAZ. MOSKOVSKI. KIOVSKI. VLADIMERSKI. NOVOCRODSKI. CZAR. KAZANSKI. CZAR. ASTRANSKI. CZAR. SIBIRSKI. GOSPODAR. SOVSKI. I VELIKI KNEZ. SMOLENSKI. TVARSKI. IVGORSKI. PERMSKI. VIATSKI. BOEGORSKI. I JINI. BI. GOSPODARSTVAH. NOVOCRADA. NISOVSKIE. ZEMGLIE. CERNIGOVSKI. REZANSKI. ROSTOVSKI. IEROSLAVSKI. BIELLOZORSKI. OBDORSKI. CANDINSKI. I SVEGA. SIEVERNE. STRANE. POVELITEL. GOSPODAR. OBLADITEG. IVERSKIE. ZEMGLIE. KARTALINSKI. I GRVINSKI. CZARE. I KABARDINSKE. ZEMGLIE. CERKASKIEH. I GORSKIEH. KNEZOV. I INIEM. GOSPODARSTVOM. I. ZEMGLIAM. I. ISTOCNIEM. ZAPADNIEM. I SIEVERNIEM. OCINSTVAH. GEDOVAH. NASGLIEDNIK. GOSPODAR. I OBRANITEGL.

KNEZOVI. ALLITI. PRINCIP. VLASTELI. ALLITI. BOIARI. ABRAM. FEODOROVICH. BRAT. CZARIZE. MOSKOVSKIE. VLADIMIR. SAROMETOV. BRAT. GENERALOV. IVAN. REKESKI. SIN. VELIKOHA. BLACHO. BARKITEGLIA. MIHAILO. VRTISEV. NIKITA. IVANOVICH. IVRACH. BVTVRLIN. MIHAILO. MATVYSKIN.

ПРВА ПОМОРСКА ШКОЛА У СЛОВЕНСКОМ СВЕТУ

У Градском музеју у Перасту налази се ова слика на којој је представљен поморски капетан Марко Мартиновић, родом Пераштанин, са пет руских бојара. У Млечима је он већ предавао математику на некој вишој поморској школи, кад је од сената примио обавезу да седамнаест московских принципа обучи „поморским наукама и владању“ — како на самој слици готово чистим српским језиком стоји напи-

сано. Цео горњи део слике је исписан титулама московског цара и великог кнеза Петра Алексијевића. Други део је испуњен именима ученика — са леве стране кнезова „алити“ принципа, а са десне стране властеле „алити“ бојара. Међу првима са леве се наводи име Бориса Ивановича Квракина, пашенога царевог, а у другој групи: Аврама Феодоровича, брата цара Феодоровича, брата цара Обилазећи Јадранско море

Мартиновић је целу групу до вео у Пераст „лета господњег 1698“. где је наставио обуку. Царска руска академија наука понудила је 1880. године за ову слику велику своту рубаља. Али платио, према документима рађено 1711. године у Млечима од непознатог уметника, сачувано је у Перасту као драгоцен документ о првој поморској школи у словенском свету, и недавно је рестаурирано у Задру.

П ролеће је ударило петлу у главу. Као да тражи кавгу, истеже врат и изазивачки кукуриче. И ђуран је у ово годишње доба узнемирен и бесно кауче.

ВИТЕЗОВИ НА БУЊИШТУ

Борбе између животиња исте врсте одвијају се према правим ритерским правилима који искључују неспортске ударце и поступке. Паун и ђуран не говоре истим језиком

Два диктатора буњишта узајамно се „грде“. У малом дворишту за живину стално налазе један на другог. Ни један неће да се друге укљони с пута. И ево, већ се черупају. Петао се пропиње, подскакује и ногама, наоружаним мамузама, грбе противника по „лицу“. Вуран мирно подноси ово гребање. Али кад га је он зграбио петло крешти у самртном страху. Тешки ђуран седи на жилавом петлу и притискује га својом тежином.

Још тренутак само и победник ће својим јаким, повијеним кљуном да га погоди иза главе — најосетљивије место код побђеног — и кљуцаће га све док у њему буде живота.

Ђуран, изгледа, још само чека да се петло побуни и покуша да се брани. Али, певац лежи непомично. То му је спас! Јер, и не знајући петло се понаша потпуно исто као што се држи један побеђени ђуран који непомично лежи и држи свој незаштићен врат прилепљен за земљу као да га нуди свом противнику.

Овај скрушени став, којим се међу ђуранима завршавају дуели, одговара дизању руку код људи. У читавом свету то значи: „Прелатем се! Ви дим, у рукама немам оружја, можеш са мном да чиниш

што хоћеш!“ Чак и у најого- ченијим ратовима, победник поштује овај знак предавања.

Али, није тако само код људи. Тако се понаша и сваки вук кад се његов противник преда и изложи му, на милост и немилост, своје најосетљивије место. Вук ће тада пустити свога противника, вука да побегне с места двобоја не дирнувши му ни длаку с главе.

Чим се код животиња про- буди нагон за одржавања врсте, почињу борбе за женку.

Многи мужјаци „добијају“ за то нарочито оружје. Код јелена и срндаћа то су рогови на глави, који се, у првој младиности веомао сатљиви и мекки, претварају у праве, тврде убојне мачеве.

Оружје за борбу је исковано! Сад ће бити мртвих и рањених. Али, то само ми, људи, тако мислимо о њима. У „љубавним турнирима“ код животиња до рававања ретко долази, а смртне ране се готово никад не наносе. Јер, борба за „лепоту“ одвија

се према ритерским правилима двобоја.

Два јелена која раме уз раме корачају преко шумског пропланка, наједном, као по нечијој команди, истовремено се удаљују један од другог, повијају главе, јуришају један на другог ударајући се роговима. Сви покрети оба дуеланта као да су измерени и одређени штоперником: у истом ритму корачају се један крај другог, у истом такту њихали су се рогови на њиховим главама, у истом секунду одвојили су се, у ис-

том делићу секунда јурнули су један на другог.

Догодило се не једном да један од њих — да тако кажемо — није „чуо“ тајну команду и док се његов ривал удаљује од њега да би заузео бојни положај, он је наставио да корача. Његов ривал је, као што правила турнира прописују, повно главу и спремио се на јурни. Тада је, у последњем тренутку, приметио да његов противник није спреман за борбу и да је његовим тврдим роговима изложио свој незаштићени бок.

Уместо да искористи ову прилику, наоштрени дуелант зауставио се у последњем тренутку. Не, ударац роговима у бок противи се неписаним правилима двобоја. Јелен ће увек благовремено „ставити мач у корице“ и неће се огрешити о правила витешког турнира.

Када се између себе боре животиње различите врсте постоји опасност од катастрофе, и то је неупоредиво већа него код двобоја између припадника исте врсте јер се ови придржавају стројих „закона“ који искључују „неспортске“ ударце и поступке.

Петла који је лежао под тешким ђураном спаса је не гова „ћурећа“ непомично. Међутим, ако се дограбе ђуран и паун, чијој борбености и снази ђуран није достигао, неизоставно ће доћи до тргедије. Вуран ће веома брзо да посустане и лећи ће тада на земљу испруживши врат по своме обичају. Чак и најглупљи ђуран разумеће овај знак предавања и пустиће свог слабијег побеђеног противника. Али, паун не разумео овај покрет и наставља да жестоко удара кљуном жртву.

Ђуран би можда и могао да устане и победе. Али, на векао на дуеле са својом сабраћом ђуранима, он има пуно поверење у ритерство свога противника и пре ће пустити да га паун усмрти кљуцањем, но што ће побећи.

Несрећа се догодила само због тога што се животиње нису разумеле!

КАКО СУ ПТИЦЕ СПАСЛЕ ЈАРЕ

Било једном једно јаре. Као и његова сабраћа и оно је било тврдоглаво. Једном је зажелело да оде у шуму да би се наскакало.

— Не иди тако далеко — говорила му је мати. — Биће олује.

— Неће ништа бити! — одговорило је оно и одскакувало ка шуми.

Ионако мрачна, шума је пред олују постала још мрачнија. Крошње високих јела су се повијале од ветра. Приближавала се олуја. Наједном почеше да севају муње а затим да грми.

Јаре премре од страха. Чинило му се да га муње и громови гоне. Из једног црног облака потоци хладне воде га заплуснуше. Оно је стално трчало и назад се нађе изван шуме на непознатој ливади. Киша никако да престане а јаре је покисло до коже.

Наједном се нађе на неком острвцу усред правог језера. Све околу је било под

ли у гостима пре одлетања на југ.

Дивља пловка им је све испричала о јарету.

— Треба помоћи! — рекоше ждралови.

— Али како? — запита рода која беше тек стигла.

— Треба саградити сплав — предложише даброви.

Затим се сви дадоше на посао: даброви су оборили једно велико дрво, затим друго, а за њим треће. Ждралови су их гурали до обале и ту везивали.

Кад су били усред посла до лете врабац и сав услахирен поче да виче:

— Јаре плаче — гладно је. Од јутрос није ништа јело.

— Треба га нахранити! — повикаше у хору зечеви и два дугоушка се ступише и ускоро донеше доста шаргаре и купуса.

Пеликани у кљуновима однесоше храну до острвца, која је после неколико мину-

водом, само су се понегде видели врхови жбуна. Обала је била далеко.

Пошто јаре није знало да плива, није му преостало ништа друго него да чека спасење. Чучало је дршћући од хладноће кад примети како му се у једном чамцу приближава свиња.

— Спаси ме! — повика оно.

— Узми ме са овог острва!

— Једва има места и за мене! — загрмта свиња и продужи да весла.

— Како те није стид! Ап-ни ха! Ап-ни ха! — двапут кихну јаре које се од влаге преохладило.

Ускоро се на обали појавише шумски разбојници: вуц и вучица. До њихове јазбине ветар је донео мирис влажне козе длаке и они су пошли у правцу мириса. На крају шуме су спазили језеро, а на сред њега острвце с јаретом.

— Одавно нисмо јели свеж месо! — рече вуц.

— Ала је слатко парче! — облизну се вучица.

— Како да дођемо до њега? — рече стари. — Једино пливајући, али ја не волим купање пред ручак.

— Посаветоваћемо се с браћом — рече вучица. — Јаре ионако не може побећи јер вода неће тако брзо да опадне.

Не слутећи ништа јаре је и даље чекало.

„Да ли ћу овде умрети? — помисли. — Ускоро ће доћи ноћ, а никог нема да ме спасе.“

— Крак! Крак! — наједном зачу изнад главе. Подиже очи и спази дивљу пловку.

— Шта ту радиш? — запита га она.

— Зар не видиш? — жалосно ће јаре. — Седим и чекам помоћ... да пливам не умем, још мање да летим а до обале је далеко.

— Добро! — рече пловка. — Ти само буди стрљив и чекај. Већ ћемо ти помоћи — и она се изгуби.

Вест да је јаре у невољи, брзо се преносила по шумарцима, пољима и ливадама. А већ после једног часа на ливади се сакупило „веће“: доскакутали су зечеви, затим даброви, долетели ждралови, дошла стара чапља са два пеликана, који су се код ње наш-

та већ лежала пред ногама радосног јарета.

Али ни у логору разбојника нису седели беспослени: оштрили су ножеве и грејали воду у котлу. Три мала разбојника — три мала вука — кренула су на острво седећи на деблима. На острву је жалосно блејало јаре.

Али разбојнике је на време приметила свиња и као муња полетела да обавести другове:

— Брже! Брже! Може да буде касно. Према острвцу су кренули разбојници!

Сплав је већ био готов и само га гурнуше у воду. Команду су преузели зечеви.

Све што је имало крила дигло се у ваздух и пожурило ка разбојницима који су се примицали плену сладећи:

— Није још далеко! — рече један.

— Не може нам побећи — додаде други.

— Сад ћемо га зграб... —

Овај трећи није довршио реч јер птице почеше да забадају оштре кљунове у њихове вратове. Ждрал је смењивао роду, чапља ждрала. На крају пеликани донесоше у својим кљуновима камење и засуше њима разбојнике. А они су се хватили за главу и спуштали весла, затим падали у воду и пливали у нади да побегну, али им птице то нису дозволиле — нападале су их стално док сви не одоше на дно.

Сплав је за то време стигао до острвца и јаре од среће и радости поче да љуби све зечеве. Да би се осушило и огрејало зечеви на сплаву подложеше ватру.

После овог догађаја коза и арац су направили славље. На ручак су били позвани сви: у почетку је седела дивља патка која је прва донела вест о јарету.

Неочекивано дође и свиња и запита још с врата.

— Где је моје место?

— Овде има места само за оне који помажу другоме у невољи — рече домаћин и показа јој врата.

До касно у ноћ чула се песма и звекот пехара у домаћиновој кући.

Тако се завршила прича која је могла имати и жалостан крај.

ЈАДНИЦИ

ПО РОМАНУ ВИКТОРА ИГОА

Зраци мој, оцај хоће, авај! да одмах оштрићемо. Велерас ћемо бићи у црци Ортмановој го-века још 7... Луиза

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ...

ОДМАХ БЕШ ОДНЕТИ ОВО ПИСМО НА ОЗНАЧЕНУ АДРЕСУ, БАРИКАДУ НЕКЕ НАПАСТИ ДО СВАЊУКА. КАСНИЈЕ НЕКЕШ МОКИ ДА ИЗИЋЕШ ОДАВДЕ!

ДОБРО! ТА УЛИЦА НИЈЕ ДАЛЕКО! ВРАТИКУ СЕ НА ВРЕМЕ!

ДА, ОВО ЈЕ БРОЈ 7 КОГА ТРАЖИШ?

ВАС НЕ... ГОСПО-БИЉУ КОЗЕТУ! АЛИ, ВИ ИЗГЛЕДАТЕ ЧЕСТИТИ... А МЕНИ СЕ ЖУРИ... ЧЕКАЈУ МЕ У УЛИЦИ ШАНВЕРЕРИ... ДРЖИТЕ, ПИСМО ОД КОМАН-ДАНТА!

Умирем кад будем тишала ове речове

ТАЈ ЧОВЕК ЋЕ УМРЕТИ! ДА ОБАВЕСТИМ КОЗЕТУ? ЗАШТО? НЕКА СТВАРИ ТЕКУ СВОЈИМ ТОКОМ... ИПАК, ТРЕБА ДА ЗНАМ ШТА ЋЕ СЕ С ЊИМ ДО-ГОДИТИ...

ЈЕДАН ЧАС КАСНИЈЕ ЖАН ВАЛЖАН ЈЕ НАПУСТИО КУЉУ И УПУТИО СЕ ПРЕМА ГЛАВНОЈ ПИЈАЦИ...

ТОРТА ЗА МАТЕМАТИКУ

У Мајнцу је један професор математике дошао на оригиналну идеју како да научи своје ученике разломцима. Замолио је зато две маме својих ученика да спреме две торте, а деци је рекао да донесу кашичице за колаче. На часу је угломером паљиво исекао тарту на онолико комада колико је било ученика, и одмах им сасвим пра-

ктично показао неколико задатака. Професор је нешто пре краја часа ученицима дозволио да поједу сваки свој део и био је убеђен да су ученици лако „прогутали“ и математичке проблеме.

ФРАНЧКА ГРОБНИЦА ОТКРИВЕНА БЛИЗУ КРЕФЕЛДА

Гробница богатог франчког ратника, вероватно принца, са почетка 6. века недавно је откривена у катакомби у Крефелд-Гелелу у Немачкој. У гробници је било за разлику од других гробова многобројних предмета од бронзе и злата. Извесни комади накита су досад били непознати у Немачкој.

Међу 25 предмета се налази и једна чаша и једна купа од бронзе за које се сматра да су донети из Египта. Осим прстена од велике вредности и златног дугмета на балчаку у гробници се такође налазио и шлем неког ратника препоручени командина белог мекама камена који потиче вероватно из старих римских утврђења.

КРЕНУЛЕ У ГРАД

У Јузефуву, предграђу Варшаве, група од око тридесетак дивљих свиња, изазвала је панику међу радницима који су се улицама враћали с посла. Специјална екипа хајкача једва је успела да их врати у шуму, а један ловац је искористио прилику и неочекивано убио четири чудна „шетача“.

ЖЕНЕ СУ ЗА УНИФОРМУ

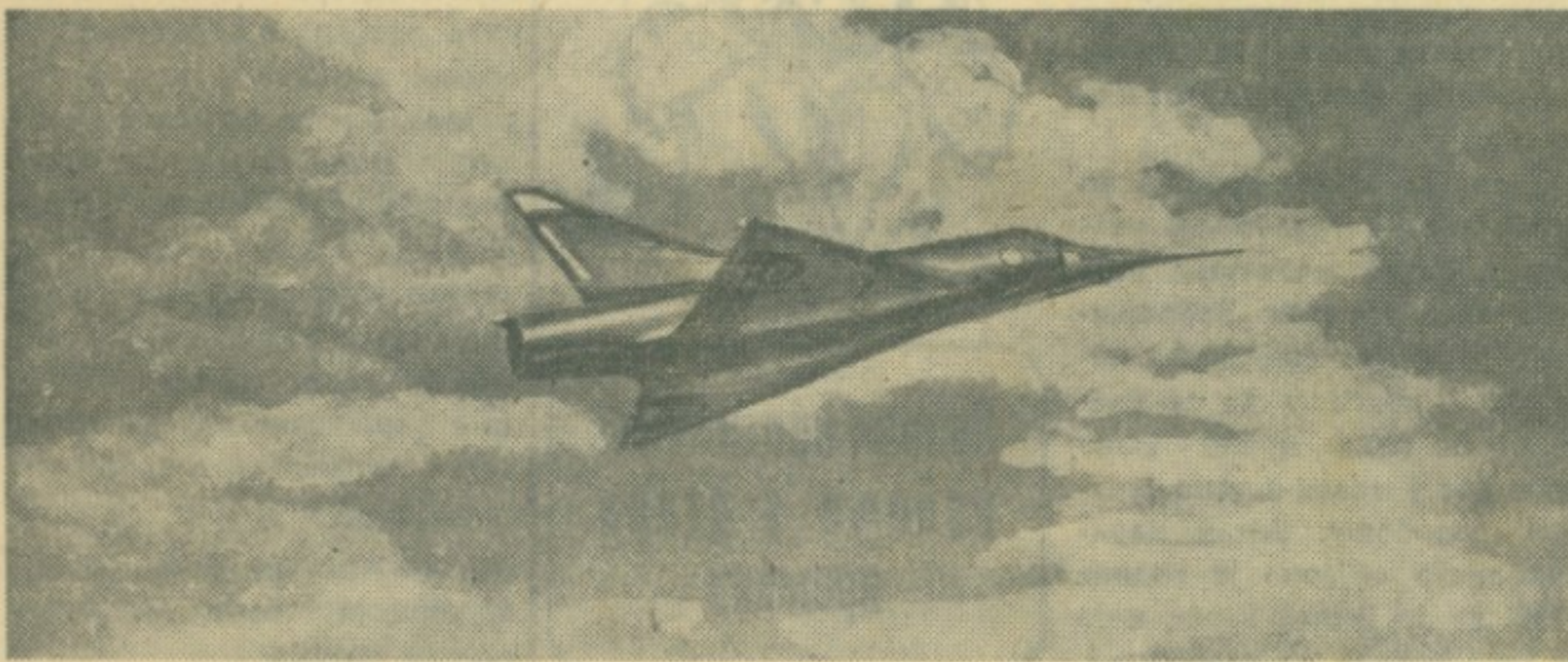
Према анкети коју је недавно вршио институт Емнид из Билфелда у Западној Немачкој одредило се за комплетно одело — 76 одсто грађана, за униформу 12 одсто а осталих 12 одсто немају о овоме никакво мишљење. Из анкете се види да су за униформу углавном жене и младе девојке између 16 и 30 година, а за одело становници градова са више од 100000 душа.

ЗАМЕНА

„Панди“ беба-шимпанзо је пре извесног времена допремљена у „Фламинго парк“ у Јоркширу, али ту није нашла климу своје постојбине и дошла је реуму. Да би јој помогли чувари су јој ставили на леђа термофор са топлом водом.

»ЛЕТОВИ« НА ЗЕМЉИ

Савремени авиони могу без спуштања да обичу читава Земљину куглу. Још 1949. је извршен први овакав лет и постигнута је брзина од преко 7.000 километара на час! Од Београда до Беча треба свега 30 минута, до Париза 80 а до Лондона 100 минута. Лети се већ и у стратосферу. Марта 1951. постигнута је висина од 24 км, а ових дана је совјетски пилот Г. Мосолов досегао 34.200 метара и то на авиону серијске производње.

Међутим, без обзира на брзину развоја технике — човек ће и даље остати одлучујући чинилац и у миру и у рату. Какве квалитете треба да имају они који желе да управљају челичним птицама 20. века? Тим питањима се бави ваздухопловна медицина, односно лекари-специјалисти који су цео свој живот посветили пилотима. О тим људима и њиховим методама рада биће речи у овом напису.

Призор који збуњује

— Једном приликом посматрао сам групу „Тандерцета“ — прича један кандидат за пилота — како попут муње парају плаветнило неба. Танке беле бразде тачно су означавале поредак и правац кретања. Наједном левокрилни авион је изменио правац летења, а затим нагло почео да понире. Био сам уверен да је катастрофа неизбежна...

Док сам удахнуо ваздух и обрисио зној с чела „Тандерцет“ се поново извинуо и ускоро заузео своје место у борбеном поретку групе. Читав тај догађај учинио ми се нестваран и о њему сам често размишљао. Никад га не бих схватио да се једнога дана нисам нашао у Ваздухопловном-медицинском институту, међу људима који бле над животима пилота и одлучују о томе ко може обављати тако одговоран и частан позив...

ДОВОЉАН ДОКАЗ

У једном ресторану са самоуслугом старији човек оде да себи донесе шољу кафе. Када се вратио — на његовој столици седео је неки крупан човек — Извините, — рече старца, — то је моје место.

— Докажите ми да је ваше — осорно му одговори човек не мичући се с места. — Доказ је то што сте сели на моје парче торте које сам оставио на столици.

Рекорд совјетског пилота Мосолова. Шта одређује границе акробатике. Запис Тисандјера о првом лету на велике висине

Домаћин-лекар ми је понудио књигу Амстронга и скрећу пажњу на запис Тисандјера који је с двојицом својих другова — Гроцеом и Силвеом — организовао први лет на велике висине. У том запису је, поред осталог, стајало:

„... За мене настају сулбоносни тренуци, јер нас је савладало ужасно дејство смањеног притиска. Гроце губи ваздух, Силве затвара очи... Ускоро сам осетио толику слабост да ми главу нисам могао окренути да бих погледао своје другове. Хтео сам да им кажем да се налазимо на 7.930 метара, али ми је језик био одузет... Изгубио сам свест...“

Њихов балон се попео на 8.790 метара, а затим се сам спустио. Тисандјер се осветио, али су његови другови — били мртви.

Лекар ми је објаснио узроке несреће:

— Већ на 4—5.000 метара наступају последње недовољне количине кисеоника. Даље, на висини 7—8.000 метара долази до губитка свести. Сем тога, на 5.900 метара атмосферски притисак опада за половину, на 7.700 метара на једну трећину, док на 16.000 метара износи свега 1/10 од оног на морској површини. Сразмерно њему — смањује се и унутрашњи притисак код човека. Разређени ваздух дејствује на све људске органе. На већој висини човек врло тешко може да звижди, док му се глас невероватно мења. Промукне се и после краћег разговора. Најмања кивањца може да изазове осетне сметње. Са став ваздуха је исти, али због малог притиска, употреба кисеоника је отежана...

Из тога се може сагледати и један од основних задатака ваздухопловне медицине: проучавати услове лета, нарочито на великим висинама и пронаћи средства и начине да пилоти савладају све напоре при великим убрзањима и високим летовима. Први услов су беспрекорно здрава плућа, што се проверава помоћу разних апарата. За ту сврху Институт располаже најсавременијим средствима од барокамера до аксиметра са електронским уређајима и фотохелијама, од хронометра до апарата за испитивање ретроградне инхибиције. Сваки кандидат за пилота мора да буде испитан са безброј апарата док му се напише само једна реч „способан“.

Два истинита догађаја

Кроз клинике Института сва кодневно пролазе десетине младића и старих пилота.

Сала за групно психоиспитивање прва је препрека на коју наилазе кандидати. Сваки треба да одговори на око 200 разних питања. Тек после тога прелази се на друге прегледе — у барокамери и на разна психијатријска испитивања.

Барокамера је херметички затворена просторија, слична великом парном казану, из које се нарочитим пумпама цпе ваздух и снижава притисак да би се створила фиктивна висина.

Сви кандидати добијају исти задатак: да препишу неки текст. За то време барограф је показивао стални пад, а на висиномеру је цифра расла. Младиће је убрзо заболела глава, имали су грч. е у стомаку, боја лица им се мењала, обливао их је зној. Испитивање се морало прекинути. До краја је издржао само један који је могао да постане пилот.

Кад су се младићи „спустили на земљу“, нису познали свој рукопис. У почетку су писали нормално. Али уколико је висина „расла“ растао је и број њихових грешака, оловка је постајала све тежа, а писање све мучније — да се

Шпанска пословица „Све је ветар“, обично се односи на нешто што се обећа а не учини, а могла би да се примени и на многе техничке новитете, који се са много буке најаве а на крају од њих не остане ништа. Међутим, ова пословица изгледа да се не би могла односити и на разне пројекте бродова и аутомобила који лебде на ваздушним јастуцима.

У току последњих година, инжењери разних земаља проучавају и тајно експерименту са разним типовима оваквих возила. Јула 1959. године, један апарат ове врсте, који су Енглези називали „О-

на крају претвори у безоблично шкрабање.

Један од младића је желео поново на проверу наглашавајући да је сасвим здрав и да га је савладала само „тренутна“ слабост. Уместо одговора лекар му је испричао и овај случај:

— Пилоту млазног авиона десила се непријатност — на 12.000 метара, у херметички затвореној кабини, дошло је до такозване експлозивне декомпресије. Услед мањег квара, поклопац кабине се нагло отворио и наступило је тренутно смањење ваздушног притиска што је изазвало прасак у виду експлозије. Пилот се није могао снаћи. Био је уверен да је експлодирао мотор. Учинило му се да су се крила одвојила од авиона и да сам, са кабином, лебди негде високо у вазнони... Снажан ветар шибао га је попут митраљеских рафала. Инстинктивно је сагнуо главу, јер му се чинило да ће га ветар избацити из седишта. Обузела га је вртоглавица и малокрвност. У ушима су му одзвњавали несвакидашњи звуци. Живци су му били напети. А, требало је да учини само један покрет па да спасе живот. Пилот је тако и поступио и — био је спасен.

То је био онај „Тандерцет“ који сам посматрао и о коме је напред било речи. Лекар је хтео да буде још убедљивији, па је испричао још један истинит догађај из другог светског рата:

— Пилот је управљао машином из херметички затворене кабине на висини око 8.000 метара. Наједном му је граната пробила кабину. Дошло је до експлозивне декомпресије. Муњевити притисак башио је пилота са његовог седишта ка отвору. Авион се срушио. Пилота су нашли угњенисаног и то с провученом главом кроз отвор који је створила граната...

Младића више није требало убеђивати да сви здрави људи не могу бити и добри пилоти.

СЛИКЕ ОД

ЈАПАНСКЕ ИГРАЧИЦЕ САСТАВЉЕНЕ ОД РАЗЛИЧИТИХ ВРСТА ЛЕПТИРОВИХ КРИЛА (ГОРЕ) БУЉИНА (ДОЛЕ)

ЛЕПТИРОВА

Ове јединствене слике направио је један јапански сликар без боја и без кичице или било каквог другог помоћног средства. Још као дете он је био пасионирани скупљач лептирова и од тога створио себи позив. Из необичних облика и шарених боја лептирова које је он проналазио лутајући по пољима састављао је слике које на светлости фантастично делују.

Данас бродови и аутомобили лете на... ваздушним јастуцима

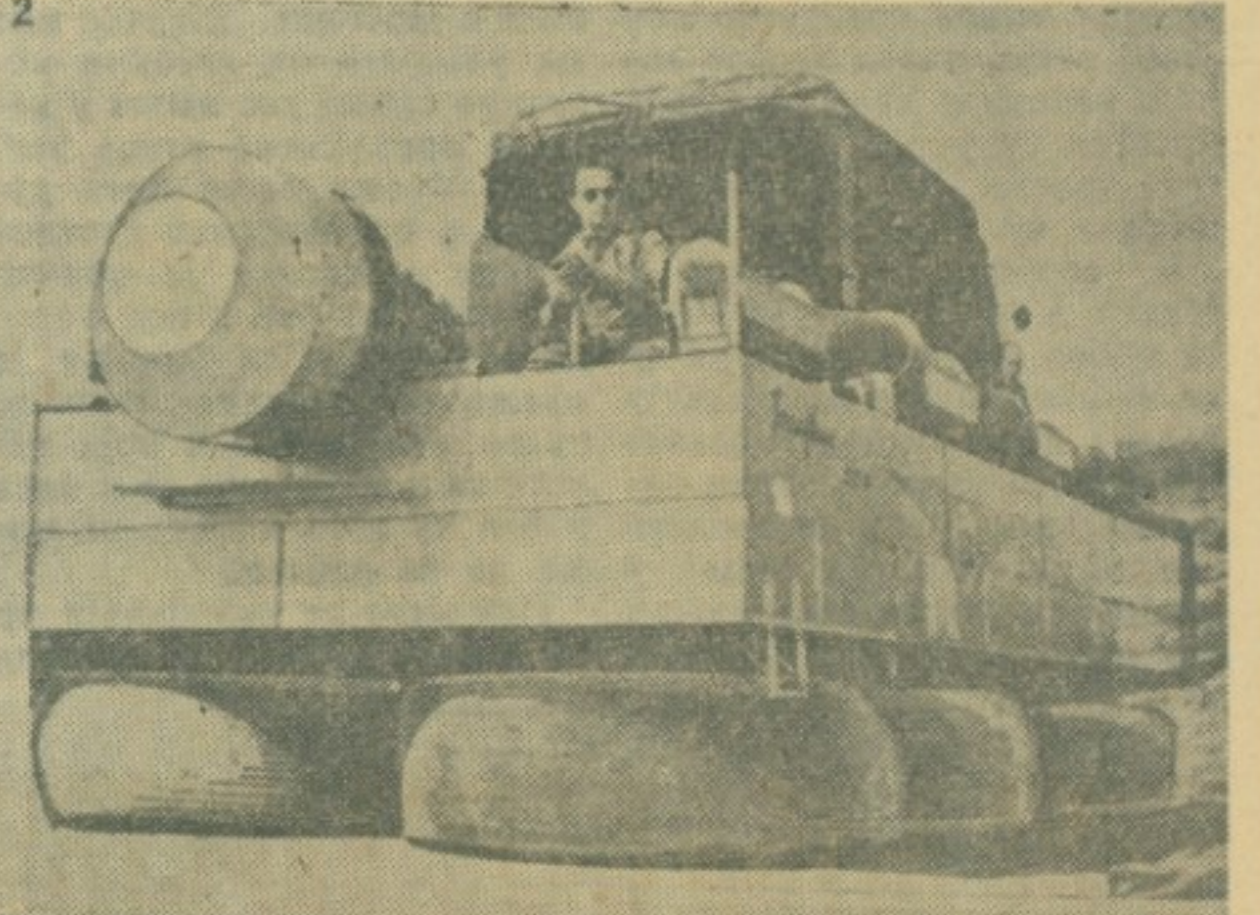
веркрафт“, прешао је Ламанш. Овог лета, први путнички „Оверкрафт“ вози по 24 путника, брзином од 80 км на час, широким речним ушћем северно од Велса.

У Совјетском Савезу, поглед на „ваздушним јастуцима“ је већ предвидео творца астронаутике, Константин Циолковски. Сада је више модела оваквих возила у проучавању, а возило број 1 се већ гради у Ленинграду. Два снажна вентилатора, напред и позади, дувају ваздух испод равнот дна возила. Један део ваздуха, изабациван из цеви, прави вазду-

шњи душек а трећи мотор обезбеђује потисак. Овај брод ће имати 38 удобних фотеља за путнике. И Американци имају оваква возила само мања: то су кола са 4 места која могу да се крећу и по путевима, и по ораној земљи, по мору, дуж обала. Пре три-четири године начињени су и „морски ципови“ који се уз страховиту буку крећу изнад воде по мирном времену, брзином од 14 км на час.

Последњи тип ових возила начинили су Французи. Јавно је испробан априла ове године у Сатори пољу. Назван „Тера-план“, он треба, како му и само име каже, да лебди

изнад земље. Над својим „рођаком“ из Енглеске он има предност јер располаже са опшам ваздушних цеви и лопкија је. Ово возило је идеално за земље које још немају модерне путеве. Британски „Оверкрафт“ ће ускоро моћи да превози 60, а касније и 150 путника, и то брзином већом од 100 км. Летеће платформе биће тешке у будућности десетак тона. Прелазак апарата на друго тле не захтева велике промене јер нема уопште трења. Потребни потисак за преноса је једне тоне робе је у сваком случају мањи него сна

ФРАНЦУСКО ВОЗИЛО ТЕРА-ПЛАН ЈЕ НАЛИК НА ВЕЛИКОГ СЛОНА. ЊЕГОВ ВОЗАЧ МЕЂУТИМ ТВРДИ ДА ЈЕ РУКОВАЊЕ ЛАКО И ДА СЕ АПАРАТ САСВИМ ПОСЛУШНО ПОКОРАВА КОМАНДАМА (ГОРЕ); У СОВЈЕТСКОМ САВЕЗУ ПОСТОЈИ НОВА ТРОЈКА — НА ВАЗДУШНОМ ЈАСТУКУ... РУСКИ ТЕХНИЧАРИ СУ ЈОШ ОД 1935. ГОДИНЕ ЕКСПЕРИМЕНТИСАЛИ СА ВИШЕ ТИПОВА ОВАКВИХ ВАЗДУШНИХ КОЛА И ВОЗОВА. ВОЗИЛА СЕ КРЕЉУ ИЗНАД СВИХ ТЕРЕНА — ПО ВЛАЖНОМ СНЕГУ, ВЛАТУ И МОЧВАРАМА (ДОЛЕ)

га коју захтева авион или хеликоптер. Поред тога нови бродови неће бити зависни од мора и неће имати више потребе за скупим лучким инсталацијама, јер ће истоваривати путнике и товар ступј земљи „еколико километара од обале. У пројекту је грађење једног возила са платформом од 90 метара. Хиљаду путника моћи ће да пређу Атлантик за нешто више од једног дана. Брзина апарата ће бити: 100 чворова или 180 километара на час.

После овога ко би могао да каже: „Све је ветар“?

НИЈЕ ЛОВ КАО ЛОВ...

БУБЕ У ГЛАВИ

О узроцима главобоље на ши преци нису ништа знали. У XIX веку још, један писац медицинских приручника питао се да ли главобоља настаје унутра или споља.

Било је врло проширено мишљење да главобољу изазивају разне животиње које се налазе у глави. Забрањивано је приношење цвећа носу при мирисању да са цвета не би неки црвени ушао кроз нос у мозак и тамо стварао главобољу. Један париски лекар објавио је године 1786. да је једној жени, која је јако патила од главобоље, отворио главу и извадио три ухоложе.

Венди су веровали да је главобоља последица „злог погледа“ или урока.

Грци су као лек против главобоље препоручивали кијање, како би „рђав ваздух и влага“ из желуца изишли на нос.

Многи лекови против главобоље настали су из празноверја. Саветовано је да се на главу положи мозгови разних птица, како би на њих прешла главобоља.

Један „рецепт“ из године 1677. препоручивао је: да се око главе веже конопца којим је био обешен крадљивац!

У XIX веку се саветовало

Лекови против главобоље у стара времена

да се скува мравињак и да се глава пере том водом.

Било је и других „лекова“: „Чело протрљајте 3 пута руком и сваки пут пљуните на другу страну.“

На главу ставите лобању стару најмање 10 година.

Из травњака ишчупајте бусен траве и ставите га на главу. Кад бол прође, бусен вратите на старо место.

Неки су говорили да треба птичије гнездо обесити изнад главе.

Најингурији је „лек“ био да се приликом прве грмљавине у години каменом три пута удари у главу, а средом се никада није смела прати коса.

КО ЈЕ ПРЕЧИ

Америчка астронаутичка служба, према пројекту названом Аполо, намерава да са екипом од три човека који ће бити лансирани на Месец 1970. године пошаље и једног научника. Према њиховом мишљењу експедиција би тада потпуно успела. Они сматрају да је лакше начинити од научника астронаута него од астронаута научника. Ова изјава је одмах створила велико супарништво између астронаута, геофизичара, геолога и специјалиста других области јер сви желе да представљају најкориснију науку за испитивање Месеца.

СУНЦЕ КАО РЕЛЕЈНА СТАНИЦА

Сунце ће моћи ускоро да послужи као васионски релеј за радио - телекомуникације. Према првим теоријским проучавањима коефицијент одбијања светлости је био искушење слаб а одбијање сигнала нешто услед сунчевих „шумова“. Међутим, истраживања недавно вођена на Корнел универзитету у САД показују да магнетна поља, локализована на површини Сунца помажу одбијању радио-електричних таласа на траси од 400/500 мегацикла.

ПОЛОЖАЈ У „ЦЕПУ“ ЈЕ ПРИРОДНИ И ЗАТО ПТИЦЕ КОЈЕ СУ УПАЛЕ У ЊЕГА МОГУ МАЛО ДУЖЕ ДА ЧЕКАЈУ (ГОРЕ); — ОВАКО ИЗГЛЕДА МРЕЖА ИЗ КОЈЕ ЉУДИ ОСЛОБАЂАЈУ ЛОВИНУ (ДОЛЕ)

Лов се све више претвара у хватање живе дивљачи која се извози у многе земље

у мрежу па онда они који су пали у „цеп“. Затим се пажљиво смештају у сандуке и најбржим путем, најчешће авионима, транспортују у неко ловиште или одгајилиште. На овај начин се ухвати много птица али и знатан део прелети мрежу.

У сваком случају на овај начин се животиње не уништавају и нема никакве опасности да ће доћи до оштећења и повреда.

овим пернатим штићеницима, они, ако се живи ухвате веома се добро продају земљама где из разних разлога представљају реткост. Највећи број живих фазана и јаребича извози се у Француску, Италију, Швајцарску, Белгију, Аустрију, Грчку, САД и друге земље.

Као што се хватају живи зечевци слично се хватају и фазани и јаребиче. Дугачка мрежа разапета на високом кочевима служи као замка у коју се преплашене птице заплете. Мрежа може бити дугачка и по неколико стотина метара а висока је обично око пет, јер ове птице ретко лете више. При земљи је мрежа подавијена тако да прави цеп, и фазан који налету на њу, заплете се и пада у цеп из кога никако не може да се избави.

Пажљиво се ослобађају прво фазани који су се заплели

Многобројна је дивљач која се лови, нека ради укусног меса а чешће због трофеја или само из спорта. Нису све европске државе подједнако богате зверима, а индустријализација је још више проредила редове и онемогућила њихов развој. Свуда па и код нас се подижу и нарочито чувају одгајилишта разних звери за лов. Фазани, птице прекрасно обојене перја, поред лепоте значе и нарочито драг за ловце, посебан су украс и знак богате трпезе. Поред фазана омиљене су и јаребиче.

ЧИКА ЉУБА О СВИЛАРСТВУ

много дудова чијим се листом хране свилене бубе.

У свом извештају чика Љуба каже да је слушао како се свет вајка што је лане продавао свилену бубу по 3 и 4 гроша „уместо да је уморе и да чекају цену“.

„У Пожаревцу, при мом поласку, плаћана је ока по 30 гроша, а овде је сада (пише из Јагодине) по 24 и 20 гроша. Овде су Французи направили једну пећ, где се вода кува, па онда паром даве бубе“.

За оно време цена је била висока, јер се сигурно у Западној Европи овај артикул много тражио и Србија је још тада извозила суве коко не у Италију и Француску. Међутим, после 40 година, по четком овог века, дозвољено је да Италијани подигну сушару у Лапову за чување свилених буба. Тада је произвођачима плаћан 1 кг сирових чаура 2,50 до 3 динара, што је много мање од цена које наводи Ненадовић.

Суве чауре куповала је индустрија свилене у Милану и Лиону и плаћала експлоататорима из Лапова врло добро, тако да су се они богатали на рачун наших одгајивача.

Данас имамо јако развијено свиларство у Војводини и Моравској долини где има

Као начелник Министарства просвете Љубомир П. Ненадовић (1826—1895) обишао је у јуну 1865. неке основне школе и гимназије у Србији и о томе послао извештаје министру. Али они нису били уско стручни и не говоре само о службеним стварима. Наш одлични путописац и овде је изнео своја запажања са пута. Поред осталог, на путу од Пожаревца до Јагодине зајим тересовао се за одгајивање свилене бубе. Ова привредна грана уведена још од Турака развијена је управо у Моравској долини где има

Бим и Бум
by JOE MUSIAL

ПОГЛЕДАЈ ЗАР ЈЕДАН НЕ ЛИКИ НА НОСОРОГА, А ДРУГИ НА БОДЛИКАВО ПРАСЕ!

ХА! ХА! БАШ СИ ДУХОВИТ!

ЗАНИМА МЕ КАКО ЋЕ ОНАЈ СТАРИ ЗАРАЦ ИЗГЛЕДАТИ СА ПОТКРЕСАНОМ БРАДОМ!

ТАКО ПРИКРАДАТЕ СЕ С МАШИНИЦОМ ЗА ШИШАЊЕ, А? ПА ДА ВИДИМО КАКО ЋЕ СЕ ВАМА ТО СВИДЕТИ!

ХА! САД СЕ ВИШЕ НЕ ЗНА ДА ЛИ СУ ТО БИМ И БУМ ИЛИ БУМ И БИМ!

КО ДВА КОКОСОВА ОРАХА! ХА!

ТУКИМЕ МО ВАМ МАМИ!

ЗАБОРАВИО САМ ДА... ООХ!

ПОНК! ПОНК! ООФ!

ГДЕ СУ?

МОРА ДА СУ ГОРЕ... СА ОСТАЛИМ КОКОСОВИМ ОРАХИМА

ТАЧНО! ЈЕСАМ ЛИ ЈА БИМ ИЛИ БУМ!

А КОЈИ САМ ЈА... БУМ ИЛИ БИМ?

ШТА ЋЕ ВАМ ТИ ШЛЕМОВИ, АНЂЕЛИ МОЈИ?

У ГЛУТАЦИ ЈЕ ПРАВА КИША ОД КОКОСОВИХ ОРАХА!

ТРКЕ НОЈЕВА

Прве званично организоване трке нојева на свету одржавају се 3. новембра ове године у Удшорну у Јужној Африци. Шеснаест ових птица, изабраних као најлакше, потрачаје са старта.

ЗНАК ОПРЕЗНОСТИ

Ветромери — као они што се налазе на аеродромима — постављени су на извесним местима аутостраде код Хесена. На прилазима јако ветровитих места ветромери треба да скрену пажњу аутомобилистима да буду опрезни.

ЗА ТО ЈЕ МАШИНА...

Полицијски инспектори из Минхена неће морати убудуће да проверавају безбројне листиће са обавештењима ако им треба да пронађу доације неког поновног преступника. За ово ће им стајати на располагању електронска машина која „чита“ 1500 листића за 5 минута.

Одрасли имају приступа само у пратњи деце!

ЈЕДИНСТВЕН ДЕЧЈИ ПАРК У ЕВРОПИ

Швајцарска годинама предлаже у уређају дечјих вртова. Сада је у сарадњи са швајцарским националним циркусом Кни уредила за своје најмлађе грађане у Раперсвилу

на Циришком језеру забавни парк какав не постоји нигде у Европи. На површини од 20.000 квадратних метара изграђена је комбинација зоолошког и дечјег врта што не само одговара тајним жељама сваког детета него стварно може да се сматра као дечји рај. Одрасли могу да ступе у овај парк само у пратњи деце. А ту је све препуно изненађења од којих свако дечје срце брже закуца. Поред ограђеног простора са ретким животињама, ту лежи и огроман кит од бетона, а на броду са лествама и мрежама за пењање деца могу да опробају своје способности, као и на тркачкој стази за јахање понија. Најомиљенију атракцију парка представља циркуска арена у којој свако дете без зазора приказује своје способности клоуна, мађиони чара или жонглера. Ко има мало више храбрости може да постане и дресер слонова који се одзивају свакој жељи малог укротитеља.

ОБРНУТИ ОБЛАКОДЕР

Обрнути облакодер — од 10 подземних спратова, завршава се ових дана у Диселдорфу. Саграђен је за једну од филијала робне куће Призиник да би ту гаражирали кола они који одлазе у робну кућу да купе потребне ствари. Зграда је „дубока“ 28 метара и моћи ће да прими 170 возила.

НА ДУГОМ КЉУНУ НОЗДРВЕ

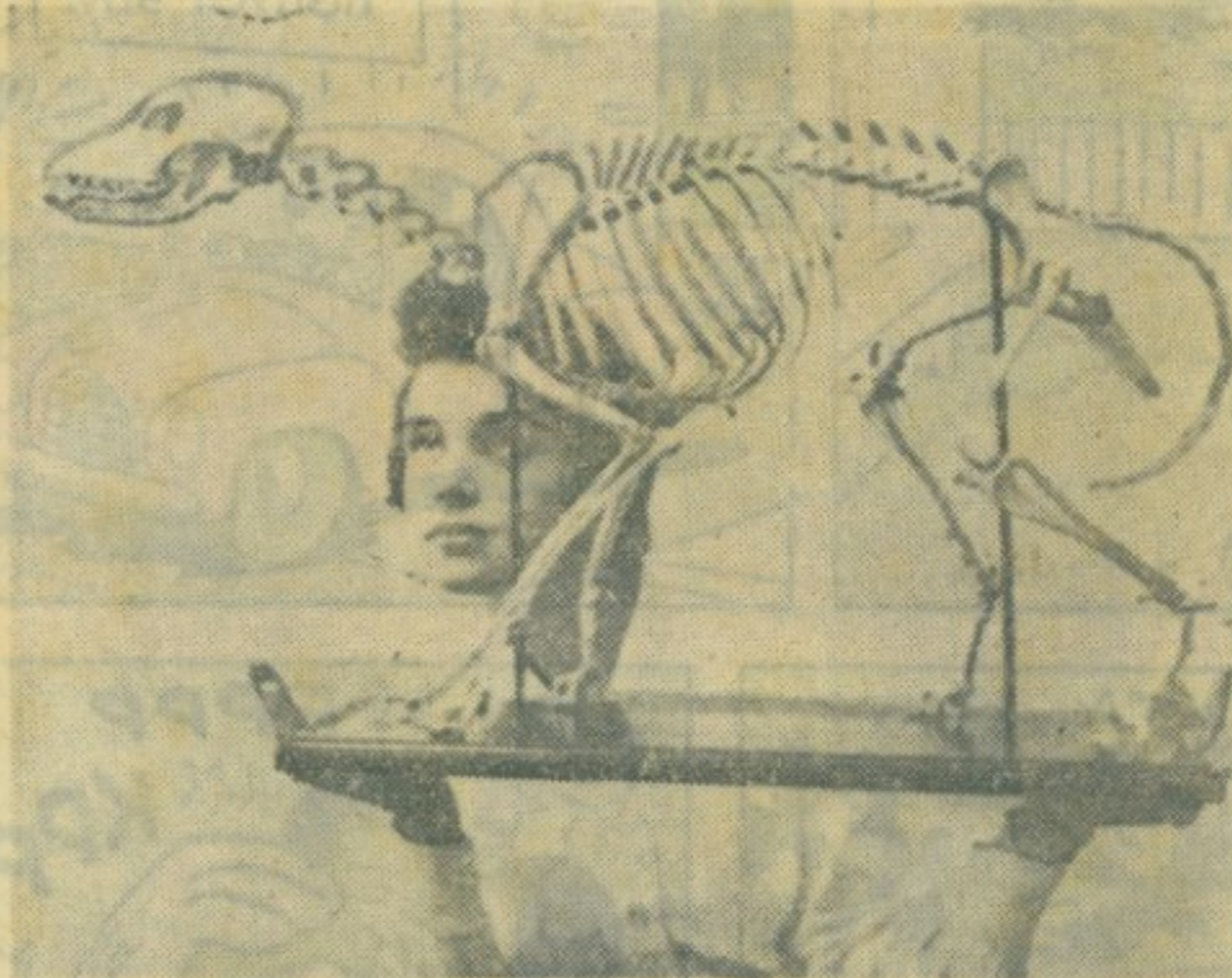
Птица киви, позната по томе што нема крила, данас је прави живи фосил. Она живи на Новом Зеланду. Једино ноћу она одлази у влажне шуме да лови црве, инсекте и ларве а задовољава се и сочним плодовима. Ова птица би имала велике тешкоће да

пронађе храну да је природа није снабдела дугим повијеним кљуном на чијем се врху налази нека врста ноздрва, што друге птице немају. Овај орган чула мириса, веома у савршен, служи јој да пронађе плен.

БОЛНИЦА ЗА ЖИВОТИЊЕ У ЊУЈОРКУ

У њујоршкој четврти Менхети недавно је отворена болница за животиње, опремљена најмодернијим медицинско-техничким уређајима. Ветеринарство је овом клиником обогатило свој рад и стекло велики значај. У болници чије је грађење стајало 4 милиона долара поред модерних просторија за лечење,

операције и негу налазе се многобројне лабораторије у којима најбољи ветеринари Америке испитују најновије методе лечења животиња. Људи из свих крајева долазе свакодневно на ову клинику да траже савет и помоћ за своје четвороножне пријатеље.

УСАВРШАВАЊЕ ВЕТЕРИНАРСКОГ ПЕРСОНАЛА СПАДА У НАЈВАЖНИЈЕ ЗАДАТКЕ КЛИНИКЕ. АСИСТЕНТИ И БУДУЋИ ВЕТЕРИНАРИ СТУДИРАЈУ НА ОБЈЕКТИМА АНАТОМИЈУ

ПРИМАЊЕ ЈЕДНОГ „ЧЕТВОРОНОЖНОГ ПАЦИЈЕНТА“ НА КЛИНИКУ СКОПЧАНО ЈЕ СА МНОГО ФОРМАЛНОСТИ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) енглески књижевник („Воденица на Флоси“); 6) град у Енглеској; 8) месечна тврђава; 9) река у Немачкој; 11) острво у Средоземном мору; 14) део коњске опреме; 15) лична заменица; 16) хемиски знак за хригтон; 17) прилог за време; 19) предлог; 20) хемиски знак за берилијум; 21) ономотопеја лавеза; 22) музичка нота; 23) површина са које се сва вода слива у једну реку или море; 25) иницијали нашег савременог песника („Гурије“); 26) бивши првак света у шаху; 27) грчко слово; 29) један од америчких астронаута; 32) друге, остале; 33) прилог за место; 34) зимски спорт; 37) река у Француској.

Усправно: 1) назив за државу у приватном праву; 2) упитна речна; 3) непобитно тврђење; 4) два слова; 5) страни мушко име; 6) немачки композитор (19. в.); 7) марка фотоапарата; 8) грчка колонија на острву Висоу; 10) место на Јадрану; 12) француски књижевник („Нума Руместан“); 13) свеза; 18) грубо суко; 19) количинска заменица; 21) страни мушко име; 22) француски књижевник („Вогови су жељни“); 23) део школског прибора; 24) доба; 25) зимски спорт; 26) спев; 28) народна игра; 30) шпански фудбалски клуб; 31) женско име; 35) свеза; 36) мера за површину.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА
Водоравно: 1) Селам; 5) Скрадин; 8) ему; 9) Кон; 11) хипер-

бола; 14) ољ; 15) тер; 16) ир; 17) елан; 19) К(оста) Т(рифковић); 20) Ин; 21) са; 22) про; 23) плод; 25) ел; 26) гро; 27) ен; 29) Виринија; 32) ова; 33) Лаб; 34) антимон; 37) човек.

Усправно: 1) „Скуп“; 2) ер; 3) Дајрен; 4) ад; 5) нико; 6) смиље; 7) „Нолит“; 8) ехо; 10) нар; 12) етан; 13) бр; 18) Лир; 19) као; 21) слон; 22) Плива; 23) прилив; 24) Дејан; 25) ево; 26) гдј; 28) Наб; 30) ранч; 31) Илок; 25) М(акс) Е(ве).

НАПРАВИ САМ

САНДУЧЕ ЗА КАКТУС

За ово сандуче потребно вам је следеће: неко старо сандуче, мало лике, две саксије, зелени и црвени емајлак, лепак за дрво и шмиргл-папир.

Узмите какво мање дрвено сандуче, скините му поклопац и окрените отвором надолу, а затим читава сандуче добро истрајајте шмиргл-папиром. Тестерицом начините две округле рупе у величини саксија да оне могу савсвим добро да леже у њима. Горњу површину а такође и са стране премажите зеленим емајл-лаком, или којом бојом желите. Да би вам било јасније погледајте наш цртеж.

По равном столу раширите пластичну материју и изрежите квадрат, са странама од по 0,50 м. Затим пресеците квадрат по дијагонали и добићете два троугла. Један од њих ставите на главу и још га докrojте да би се боље марама везивала.

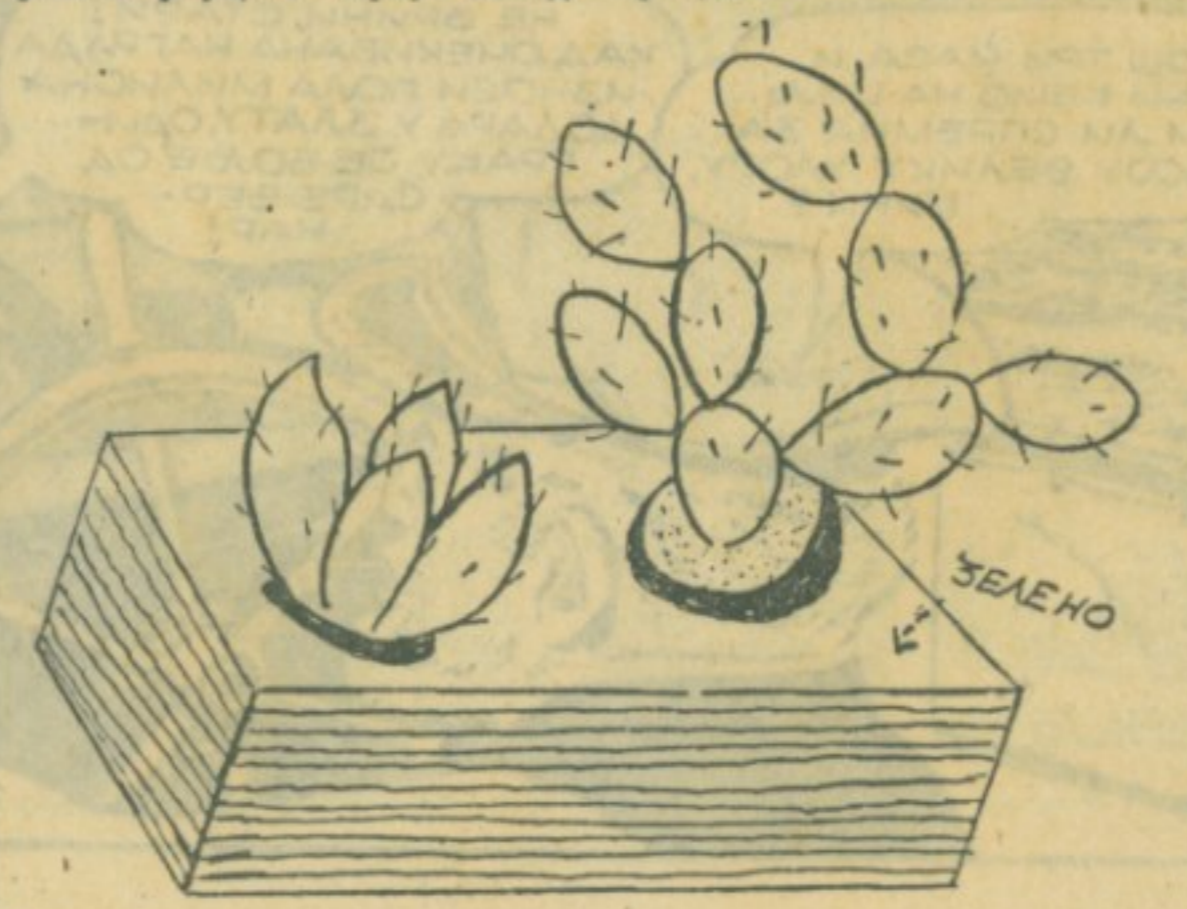
Раширите је опет по столу и украсите шарам по вољи: цвећем или неком геометријском шаром коју скицирајте најпре црвеном оловком, а затим обојте лаком у боји и оставите да се осуши.

Оваква марама кад се за прља лако се пере влажним сувијером или сапуном.

Од лике у природној боји исцедите плетеницу дебелу као мали прст или како вам се већ допада и танким ексерчићима причврстите је прво по ивици горе и онда редом нанежите. Ово радите пажљиво да се не би плетеница осипала нарочито на саставцима и на угловима сандучета, а и да се ексерчићи не би видели. Читава висину сандучета обавијте водоравним редовима плетеница, наравно сваки ред добро затените. Најбоље је да претходно намажете дрво лепком да би се плетеница боље држала. Кад завршите до краја обмотавања, плетеницу завршите чвором и увуците крај испод

претходног реда. Оставите све да се добро осуши. Ако сте вешти висину сандучета не морате обавијати паралелним редовима плетенице већ можете од ње направити разне шаре, ако сте претходно обојили цело сандуче. Кад вам сандуче буде сасвим суво увуците у њега саксије са цвећем, а прво испод њих, у кутију, ставите по један стари тањирчић у који ће се сливати вода приликом заливања.

Овакво сандуче за цвеће верујемо да ће се допасти и вашој мами, а можете га направити и као поклон за рођендан сестри или другарици.

Јесће ли већ чули да...

... прво јавно позориште у свету саграђено је 1583. године у Вијеници у Италији и звало се Театро олимпико.

... поморски капетан Богдан Билафер из Стрпа недалеко од Рисна, оловнио је бродом на

Једра 24 пута Африку половином 19. века.

... први српски превод познатог романа Да нијела Дефоа „Робинзон Крусо“ објављен је 1799. године. Дефо је овај свој роман први пут објавио 1719. године.

... у САД има око 5000 музеја које годишње посети око 100 милиона особа.

... у Америци се про изводи, поред обичног, и течан аспириин наме-

њен првенствено мањој деци која не умеју да гутају таблете.

... децембар је најоблачнији месец у Београду. Тада је просечно 7,6 делова београдског неба покривено облацима.

... Једна недавно спроведена анкета показала је да свега једна трећина америчких морнара уме да плива.

... у Штокхолмском музеју се налазе скије

које су употребљаване још у камено доба.

... људи су почели да се пишају и брију 3.000 година пре наше ере, и то најпре Египћани, а затим Сумерци у Месопотамији.

... стабла накренута на једну страну због клишења земљишта на коме расту називају „пијана шума“.

... још пре 5.500 година стари Египћани знали су за пресе за це-

ђење грозђа и имали филтере за филтрирање вина.

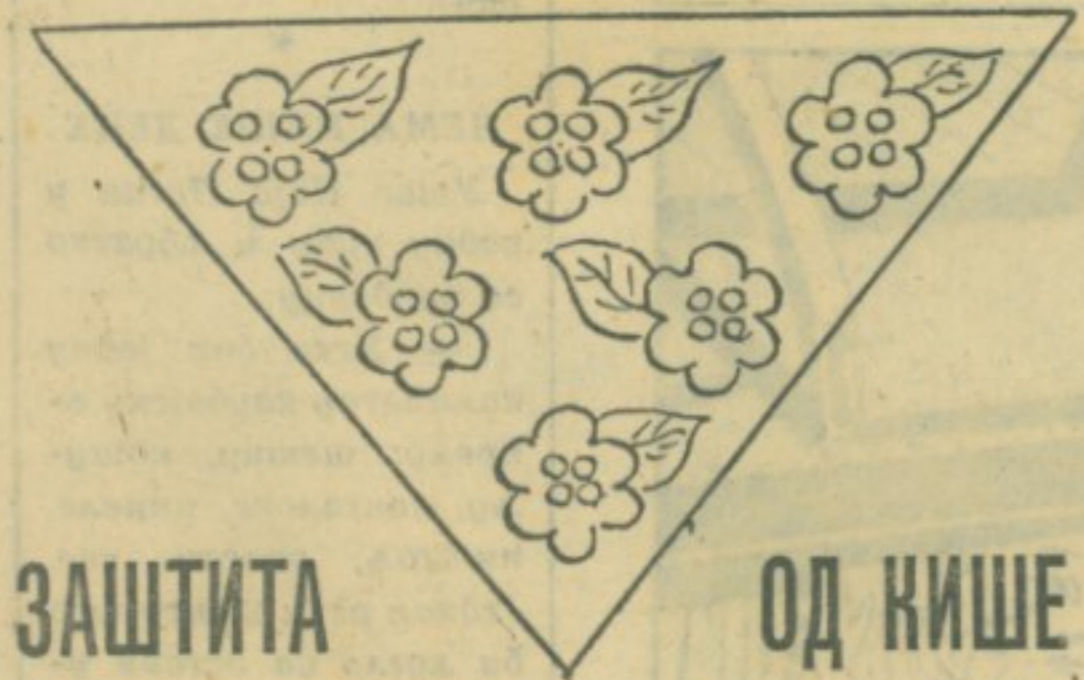
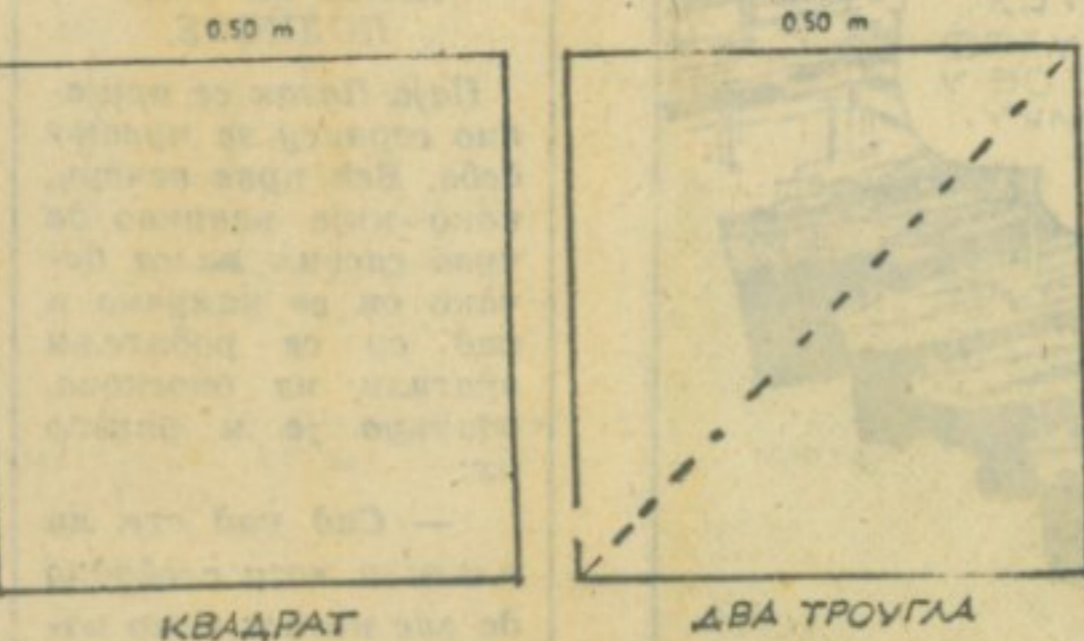
... најстарији европски музички спис написао је Лас из Хермионе, на Пелопонезу, рођен између 548. и 545. године пре наше ере. Лас се сматра оснивачем грчке теорије музике.

... у Херцег-Новом основана је 1855. приватна поморска школа (Српска фондациона поморска школа) која је радила до 1914. године као грађанска. Једно време професор у њој био је Симо Матавуљ.

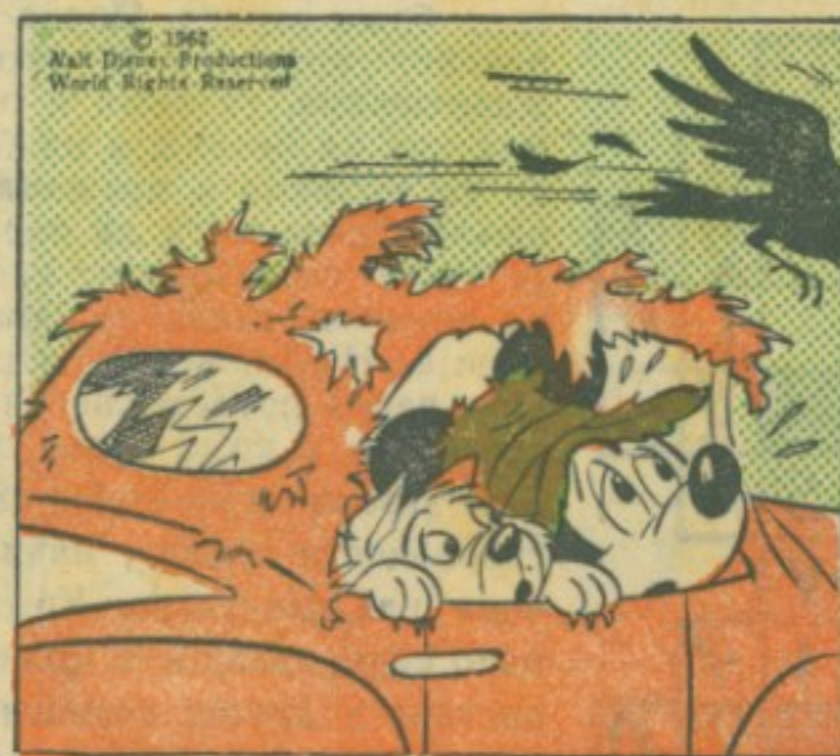
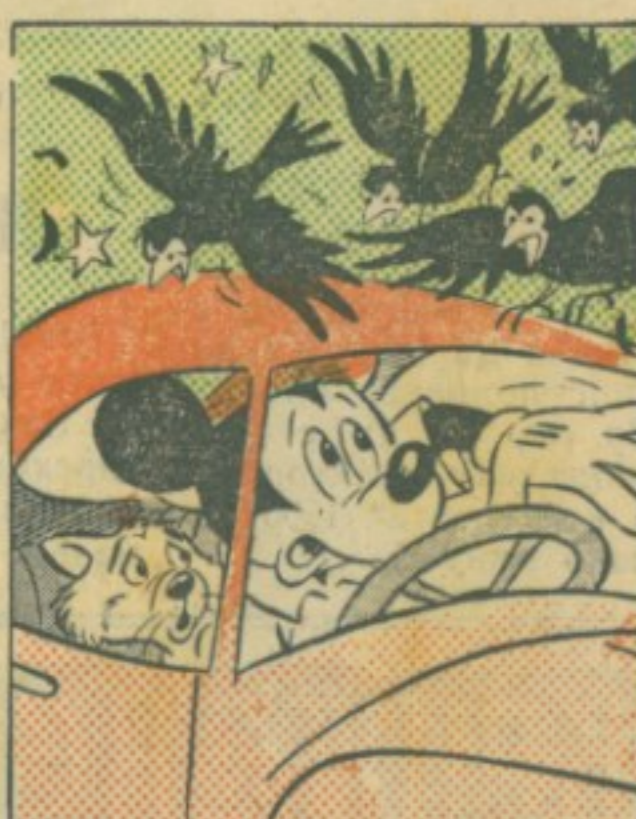
... још 1905. године у Паризу је било око 3.000 аутомобила.

... у народном говору реч „глума“ има понекад значење галаме, граје, узбудљивог догађаја.

Често се пође од куће док још не пада киша а облачно је, или се заборави кишобран. Зато је најбоље да се у тами или целу увек има марама од поливинила, која ипак закриви главу а при том не заузима много места.

Да бисте је направили потребна вам је тања пластичка у боји коју желите, а може се купити у свим нашим робним кућама на метар, затим емајл-лак у боји, четка за бојење, маказе и црвена оловка.

ТОТ ТОТ

Ква-Ква!

Учењује Паја Патак

ОН ЈЕ САМ

Пера Ждера позвао свог шефа телефоном и каже му:
— Знате, господине, данас нећу да дођем на посао јер ја још једини нисам добио кијавицу!

КАКО ГА ОНИ ПОДНОСЕ

Паја Патак се пријавио сервису за чување беба. Већ прве вечери, како није навикао да чува сасвим малог дечака он се намучио и кад су се родитељи вратили из биоскопа, одајнуо је и упитао их:

— Сад кад сте ми платили могу слободно да вас питам: како издржавате са њим цео дан?

НЕМА ВИШЕ ДЕЦЕ

Ушао Паја Патак у робну кућу и обратио се продавцу:

— Хтео бих једну комплетну каубојску опрему: шешир, кошуљу, панталоне, ципеле, пиштољ, опасач, све. Једном речи нешто што би могло да остави утисак на моје сестриће кад све то ставим на себе.

